



DIRVA

THE FIELD
Nr. 80
Spalis-October 20, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Nebuvėlio įvykio sukaktis

LIETUVOJ NORI ĮRODYTI, KAD LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJAI JAU 40 METŲ. — ISTORIJS SU TRĄSOMIS, BET GREIČIAUSIA, TIK EILINIS MELAVIMAS. — ŽADA GAMINTI DAUG SILKO, TIK NE SAVO KRAŠTO ŽMONEM...

Spalio 3 dieną Lietuvoj buvo rengiamos "Lietuvos Komunistų Partijos 40 metų sukakties" iškilmės. Apie tą sukaktį kalbama jau nuo metų pradžios, stengiantis ypač jaunimui įrodyti, kad tik kompartija tikrai rūpinosi lietuvių tautos laisve ir nepriklausomybe ir kad tik anglo-amerikiečių interventų dėka "buržuaziniams nacionalistams" buvo laikinai pavykęs tas gražias partijos pastangas sukludyti...

Vienintelė atsvara tai propagandai — jaunimo skeptiškumas partijos tvirtinimams, paremtas vyresniosios kartos žmonių nors ir retais bei nedrąsiais prasitarimais apie tai, kaip iš tikrųjų buvo.

Amerikos Balsui nutilus (arba ir anksčiau ėmusiam susilaukti apie tokių dalykų kalbėti) niekas Lietuvos jaunimui įsakmiai nenurodė, kad spalio 3 dienos sukaktis buvo nebuvėlio įvykio sukaktis, nes jokios "Lietuvos Komunistų Partijos" 1918 metais nebuvo įsteigta. Tada, Vilniuj, vienoj palėpėj susirinkęs būrelis rusų kompartijos narių, daugiausia ką tik atvykusių į Lietuvą iš Rusijos, buvo nutarę steigti ne Lietuvos, o "Lietuvos Gudijos Komunistų Partiją". Tik vėliau, kai sumanymas įkurti Lietuvos-Gudijos sovietinę respubliką neįvyko, kažkur Maskvoj buvo sukurtas "Lietuvos Komunistų Partijos" vardas. Tačiau tuo vardu jokia partija savarankiai neveikė. Buvo iš Maskvos diriguojami agentai, o nuo 1940 metų tuo vardu pradėtas vadinti sovietinės (rusiškos) komunistų partijos teritorinis padalinys.

Ir dabar, Maskvoj nutarus 1959 m. sausio mėn. 27 d. šaukti nepaprastą partijos suvažiavimą, sovietinis partijos padalinys Lietuvoj (vadinamas "Lietuvos Komunistų Partija") automatiškai turėjo nutarti šaukti "nepaprastą suvažiavimą" ir Vilniuje, kadangi reikia išrinkti padalinio delegatus į Maskvą. Tų delegatų bus po vieną nuo 6,000 partijos narių ir po vieną antrininkų (be sprendžiamą balsu) nuo 6,000 kandidatų į narius. Gruodžio mėnesį vyks partijos susirinkimai rajonuose ir miestuose, kur rinks delegatus ir antrininkus į Vilniaus suvažiavimą, po 1 nuo 80 narių arba kandidatų.

ĮTARTINA TRĄŠŲ STATISTIKA

Lietuvoje per radiją ūkininkaujantieji agronomai skelbia labai įtartinus duomenis apie mineralinių trąšų, konkrečiai — apie superfosfato naudojimą.

Jų susirūpinimas nukreiptas į kolchozuose dažną reiškinį — nepasėtos superfosfato ilgą laiką krūvosose atvirame ore. Jie išbandę, kad taip išgulėjęs vieną mėnesį superfosfatas nustoja 2.5 % veikiančių elementų. Skaičiuodami iš to susidarančius nuostolius, agronomai nurodo, kad jeigu taip būtų pasiegiama su "visu" mūsų respubliką atvežamu superfosfatu, tai kas metai žūtų 5,126 tonos veikiančio elemento, o tai esą lyg būtų pražudyta 28,450 superfosfato arba 5,803,800 rublių.

Iš to išvada, kad (1) superfosfatas į Lietuvą atvežamas iš kitur (nors Klaipėdoj veikia pa-

laidų linija iš Kauno į Vilnių, 110 km. (apie 66 mylias) ilgio. Jai naudojami ne mediniai, o gelžbetoniniai stulpai.

Ryšium su plečiama elektrifikacija, ligi 1965 metų Lietuvoje reikės turėti 58,000 kilometrų elektros laidų linijų, o dabar yra dar tik 8,000 km. Vartojant medinius stulpus, reiktų sunaudoti daugiau kaip pusę milijono kubinių metrų medienos, o tai daugiau, negu dabartinė padėty leistas metinis Lietuvos miškų kirtimas. Todėl esą nusistatyta gaminti gelžbetoninius stulpus. Kauno-Vilniaus linijai tuos stulpus gamino Maskvoj ir Leningrade, bet ateity numatoma juos gaminti įvairiose Lietuvos vietose.

IVYNIOS LIETUVĄ Į SILKĄ...

Vilijampolėj įsteigtoji "Kauno Audinių" filialė — šilko ir pliušo audinių fabrikas šmet žada išausti 6,000,000 metrų šilko ir pliušo (po metrą šilko ir metrą pliušo kiekvienam gyvam žmogui). 1960 metais išausią net 11,000,000 metrų, bet ir tai dar ne viskas, nes pilnu pajėgumu fabrikas pradėsias dirbti tik 1965 metais. Jei tie šilkai būtų Lietuvai, tikrai visus galėtų šilkuose suvynioti.

Tai reiškia, jog pramonė Lietuvoje steigama taip, kad ji tuojau netektų prasmės, jei būtų atskirta nuo "didžiosios broliškos tautos"...

Tas pats reikškins ir su kitais plečiamais fabrikais. Lentvario "Kaitros" fabrikas pasiryžęs šmet pagaminti 109,000 emaliuotų vonių ir toliau dar plėsti gamybą. Klaipėdoje elektros baterijų fabrikas "Syrius" (buvęs Vaišvilos) šmet išleis 5000 baterijų, kitais metais žada jau 50,000, o vėliau gaminsias iki milijono baterijų kasmet.

Lietuvių tautai tuo tarpu svarbu išlaikyti savo potencialą, neištaut, nenustoti pasitikėjimo savimi ir, kiekvienai progai pasitaikius, reikšti protestus prieš mūsų skriaudas ir smurtą. Mes privalom nepalaužiamai tikėti, kad galų gale šviesa nugalės tamsumą ir kad jokia priespauda nenuoslopins lietuviško užsispyrimo. Be to atsiminkime, kad mes turime daug natūralių sąjungininkų. Būtent, visas Maskvos pavergtas tautas. Jų tarpe turime labai stiprų seną mūsų partnerį — Ukrainą, kuri yra didžiausia tautinė grupė už geležinės uždangos. Kai ši tauta išsikovsky sau nepriklausomybę, tai Rytų Europa susitvarkys labai greitai.

Tad minėdami Vilnių ir jo gynejus, suglauskime arčiau mūsų gretas ir drąsiai pareiškim pasauliui, kad smurto mes nepripažinome ir niekuomet nepripažinsim.

...Petrus Varkala, iš Londono, Anglijos, praeitą sekmadienį atskrido į New Yorką prekybos reikalais. Jis taip pat lankysis Clevelande, Detroito ir Kanadoje.

New Yorke draugų būrelis užklaustas apie Anglijos lietuvių kultūrinį gyvenimą, labai pesimistiškai nupasakojo. Iš ten daug kultūrinių pajėgų ir veiklių mūsų tautiečių emigravo ir dar emigruoja į kitus kraštus. Iš viso Anglijoj beliko apie 3000 lietuvių. Akademinių jaunimo kaip ir nėra. Esant tokiam mažam skaičiui, į politines grupes ten neįmanoma skirstytis, veikia tik viena pagrindinė Lietuvių Sąjunga.

iki Ramiojo Vandenyno viešpataujanti rambė ir demokratiškiausia santvarka; kad kiekvienam piliečiui sovietuose garantuojamas darbas, žmogiškas pragyvenimas ir patikrintos visos pilietinės laisvės.

Maža to, visos demokratijos puolamos už nusikaltimus, kuriuos kasdien papildo pati Tarybų Rusija. Kremlius kursto kitose šalyse piliečius prieš pačių gyventojų išrinktas vyriausybes ir stengias įvairyti kylį tarp didžiųjų demokratijų vakaruose, o kartu tarp Europos ir Azijos tautų. To pasekoje Jungtinių Tautų organizacija nebepajėgia išlaikyti aukštumoje jų principų, kuriais ji buvo pagrįsta. Jungtinės Tautos negelbėjo Vengrijos 1956 metais, šiuo metu remia arabų pavojingas užgaidas ir pritaria komunistinei Kinijai jos kovoje su Čian-kai-šeku. Mat, Jungtinės Tautos yra delegatų, kurie galvoja, kad kiniečių nacionalistų kova esanti beviltinga ir todėl jų remti neverta.

Pasiskaičius įvairių laikraščių, Quemoy ir Formozos klausimais, mes dažnai šiurpas paima, kai matom, kad laisvoms tautom, iš baimės maskoliško keršto, pavergtųjų likimas jau neberūpi. Iš tikrųjų ar atsirastų dabar bent viena valstybė, kuri Jungtinių Tautų asamblėjoje išdrįstų rimtai iškelti Lietuvos ir kitų pavergtų Europos kraštų klausimą. Iš visa ko galime spręsti, kad bent tuo tarpu tikėtis ko nors didesnio iš J. T. neprisieina.

Tačiau tai dar nereikia, kad mūsų tebelieka tik beviltiškas pesimizmas. Istoria kaip tik duoda eilę pavyzdžių, kaip silpnai Dovydas nugalė milžinus Galiotus. Nors ateities paslapčių niekas nežino, bet tačiau istorija padeda mums atspėti kai kurias mįsles.

Lietuvių tautai tuo tarpu svarbu išlaikyti savo potencialą, neištaut, nenustoti pasitikėjimo savimi ir, kiekvienai progai pasitaikius, reikšti protestus prieš mūsų skriaudas ir smurtą. Mes privalom nepalaužiamai tikėti, kad galų gale šviesa nugalės tamsumą ir kad jokia priespauda nenuoslopins lietuviško užsispyrimo. Be to atsiminkime, kad mes turime daug natūralių sąjungininkų. Būtent, visas Maskvos pavergtas tautas. Jų tarpe turime labai stiprų seną mūsų partnerį — Ukrainą, kuri yra didžiausia tautinė grupė už geležinės uždangos. Kai ši tauta išsikovsky sau nepriklausomybę, tai Rytų Europa susitvarkys labai greitai.

Tad minėdami Vilnių ir jo gynejus, suglauskime arčiau mūsų gretas ir drąsiai pareiškim pasauliui, kad smurto mes nepripažinome ir niekuomet nepripažinsim.

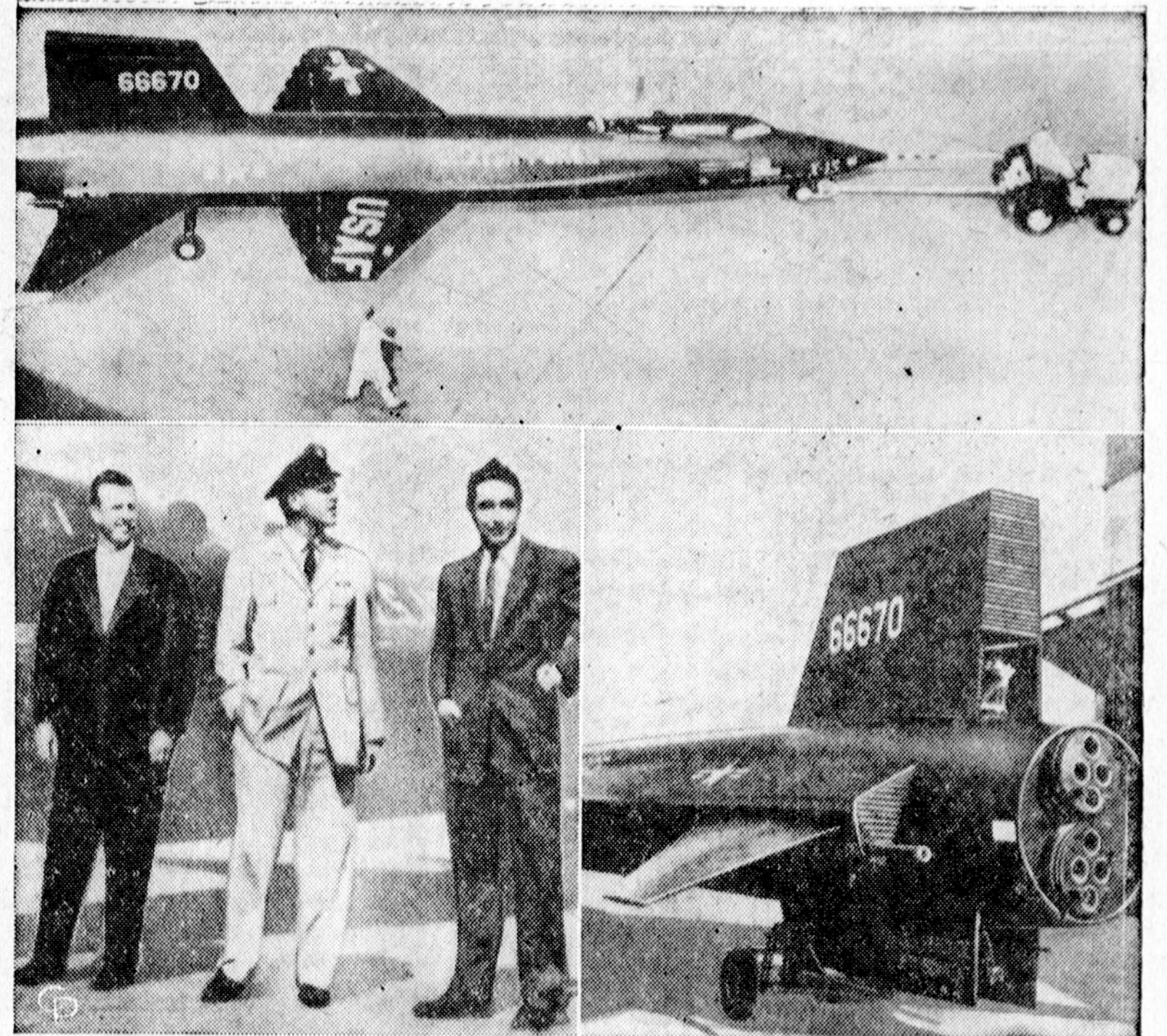
...Petrus Varkala, iš Londono, Anglijos, praeitą sekmadienį atskrido į New Yorką prekybos reikalais. Jis taip pat lankysis Clevelande, Detroito ir Kanadoje.

New Yorke draugų būrelis užklaustas apie Anglijos lietuvių kultūrinį gyvenimą, labai pesimistiškai nupasakojo. Iš ten daug kultūrinių pajėgų ir veiklių mūsų tautiečių emigravo ir dar emigruoja į kitus kraštus. Iš viso Anglijoj beliko apie 3000 lietuvių. Akademinių jaunimo kaip ir nėra. Esant tokiam mažam skaičiui, į politines grupes ten neįmanoma skirstytis, veikia tik viena pagrindinė Lietuvių Sąjunga.

SVEČIAS IŠ ANGLIJOS

...Petrus Varkala, iš Londono, Anglijos, praeitą sekmadienį atskrido į New Yorką prekybos reikalais. Jis taip pat lankysis Clevelande, Detroito ir Kanadoje.

New Yorke draugų būrelis užklaustas apie Anglijos lietuvių kultūrinį gyvenimą, labai pesimistiškai nupasakojo. Iš ten daug kultūrinių pajėgų ir veiklių mūsų tautiečių emigravo ir dar emigruoja į kitus kraštus. Iš viso Anglijoj beliko apie 3000 lietuvių. Akademinių jaunimo kaip ir nėra. Esant tokiam mažam skaičiui, į politines grupes ten neįmanoma skirstytis, veikia tik viena pagrindinė Lietuvių Sąjunga.



Naujausias JAV lėktuvas — raketa X-15 vežama į angarus Californijoje. Ją greit išbandys nuotraukoj matomi lakūnai S. Crossfold, J. Walker, R. White. Jos greitis per valandą 4,000-4,500 mylių, aukštis 100-150 mylių.

SUOMIJA NEATSISAKO SAVISTOVUMO

Pokarinė Suomijos padėtis buvo ir tebėra didelio dėmesio centre. Tai vienintelis Sovietų Sąjungos kaimynas, prieš ją kariavęs, kurios sovietams nepasisekė pavergti, arba jiems įprasta tvarka, padalyti savo naudai. Tiesa, jie atplėšė Kareliją, bet pačios Suomijos paklupdyti nepasisekė. Nepasisekė gal ir todėl, kad suomių, lygiai gerai kariavę, lygiai gerai, kad ir dantis sukandę, turėjo politikuoti vis prasmūdami pro pavergimą ir išnerdami ties savistovumo išlaikymu.

Šiuo metu tarp Sovietų Sąjungos ir Suomijos vėl prasidėjusi nemaža krizė. Mat, rusų akimis, suomių pradėjo rodyti didelį nedėkinkumą. Į valdžios priekį atėjo dideli rusų nedraugai, dabartinis ministras pirmininkas Fagerholm ir socialinių reikalų ministras Leskinen. Jie Maskvai visiškai nepriimtini. Jie kaltinami ir už naujus suvaržymus Suomijos komunistams, už neįsileidimą Suomijos buvusių kvailingų aplankyti Suomiją. Jie kaltinami ir už ūkinį santykių politiką, kuri neduodanti sovietams visišką išgalvėjimą.

Suomijos ūkinis gyvenimas, atsimenant karo nualinimus, pasirašyta paliaubų sutartį, yra apkrautas labai sunkia našta. Visos buvusios pokarinės Suomijos vyriausybės didžiausi dėmesį skyrė ūkiniams krašto reikalams, bet nei vienai nepasisekė sukurti tokios padėties, kuri galėtų pasakyti, kad krašto ūkį įstajausi ir normalę padėtį. O jos įstatyti negalima jau ir todėl, kad sovietų reikalavimai didžiausi, gi jų žadėtoji parama nepaprastai maža.

Štai ir dabar, kada įsitempę santykiai, Sovietų Sąjunga nepasirašo antartos sutarties, pagal kurią Suomija turi gauti 100 milijonų dolerių paskola. O tos paskolos negavus, Suomijos gerokai sukomunistinta darbininkia, kurstoma Maskvos, ūkiniam gyvenimui dar labiau smunkant.

baugina streikais. Taip pat reikia atsiminti, kad pokarinė Suomija, politinių grupių pasiskirstymu, labai daug primena Prancūzijos ir Italijos padėtį. Parlamente yra beveik trečdalis komunistų atstovų. Atseit, ir jų užnugaryje yra tokia jėga, su kuria negalima nesiskaityti.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO NAMAI ATIDARYTI

Clevelandas praturtėjo dar vienu kultūriniu turtu — Čiurlionio Ansamblio namais. Oficialiai praturtėjo dabar, nors tais namais, jau ne vien čiurlioniečiai, naudojami gerą pusmetį.

Spalio mėn. 18-19 dienomis iškilimėse jie oficialiai atidaryti. Į atidarymo banketą iš toliau atvyko Dr. S. Biežis su ponija ir gerokai per 100 clevelandiečių. Atsimenant, kad dar pačių čiurlioniečių yra beveik šimtinė, taigi namai buvo pilni šventiškai nusiteikusių dalyvių.

Seštadienį, spalio 18 d., įvyko atidarymo banketas. Jį pravedė Čiurlionio Ansamblio pirmininkas Jaunutis Nasvytis. Banketą pradėjo garbės narė Sofija Smetonienė. Jo metu Čiurlionio Ansamblio garbės nariais buvo pakelti: Juzė Augaitytė, Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė, Dr. S. Biežis, K. S. Karpius ir P. J. Žiūrys. Visi naujai garbės nariais pakeltieji dalyvavo iškilimėse ir tarė jautrų žodį. Tik Juzė Augaitytė į iškilmes negalėjo atvykti, tat atsiuntė padėką ir sveikinimą. Ilgesnį žodį tarė ir Ansamblio meno vadovas A. Mikulskis.

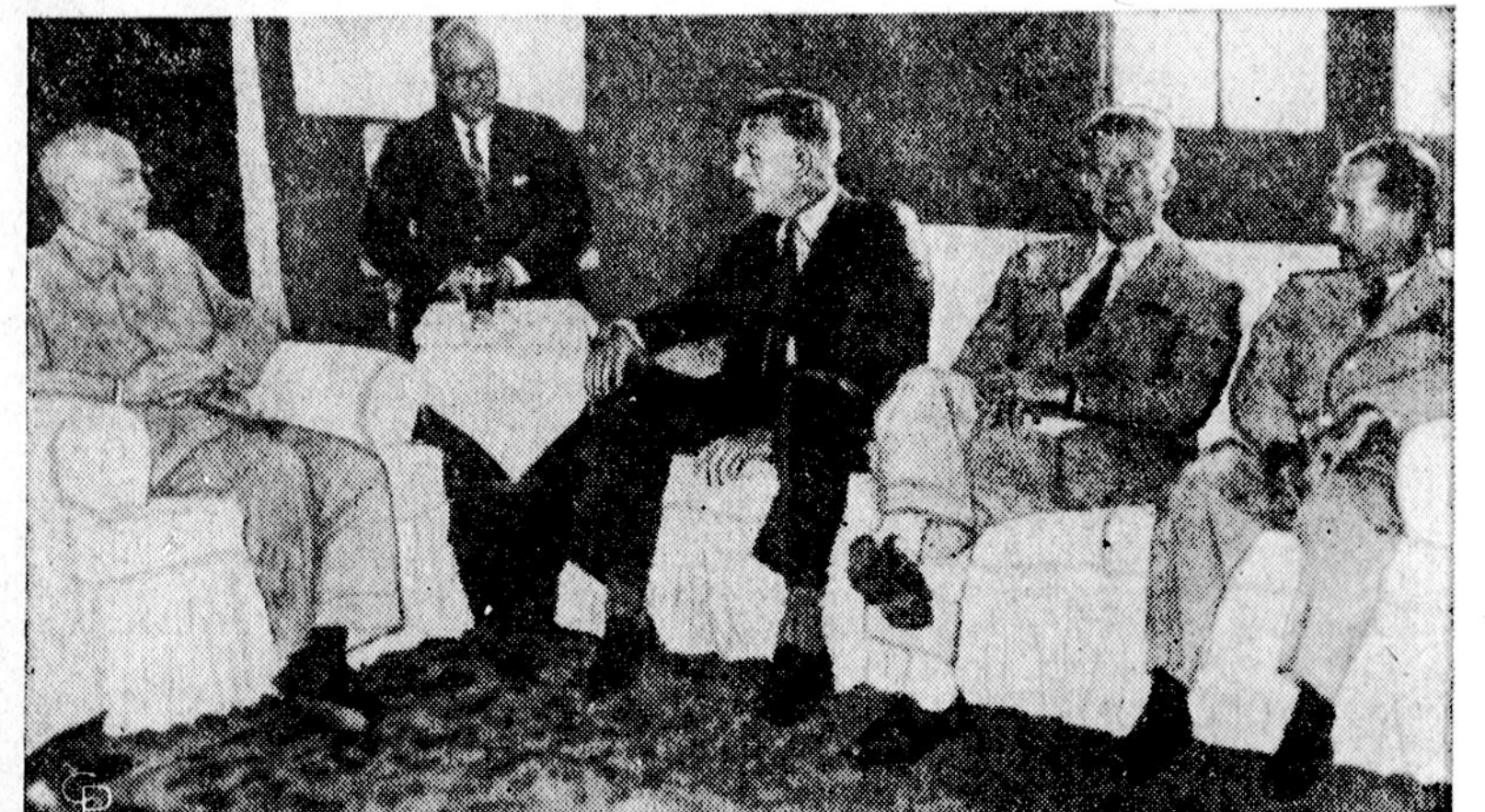
Banketo meninę programą išpildė Juzė Krištolaitytė ir Aldona Stempuzienė. Solistes pianu palydėjo R. Babickas. Susirinkusieji apgailestavo, kad solistės padainavo tik po pora dalykų, o gerų vaišių ir gražios nuotikos paveikti buvo pasiryžę daugiau išklausti. Pabaigai ansamblietis P. Kudukis paskaitė eiliuotus humoristikos.

Sekmadienį, spalio 19 d., prieš kultūrinį turtu — Čiurlionio Ansamblio namais. Oficialiai praturtėjo dabar, nors tais namais, jau ne vien čiurlioniečiai, naudojami gerą pusmetį.

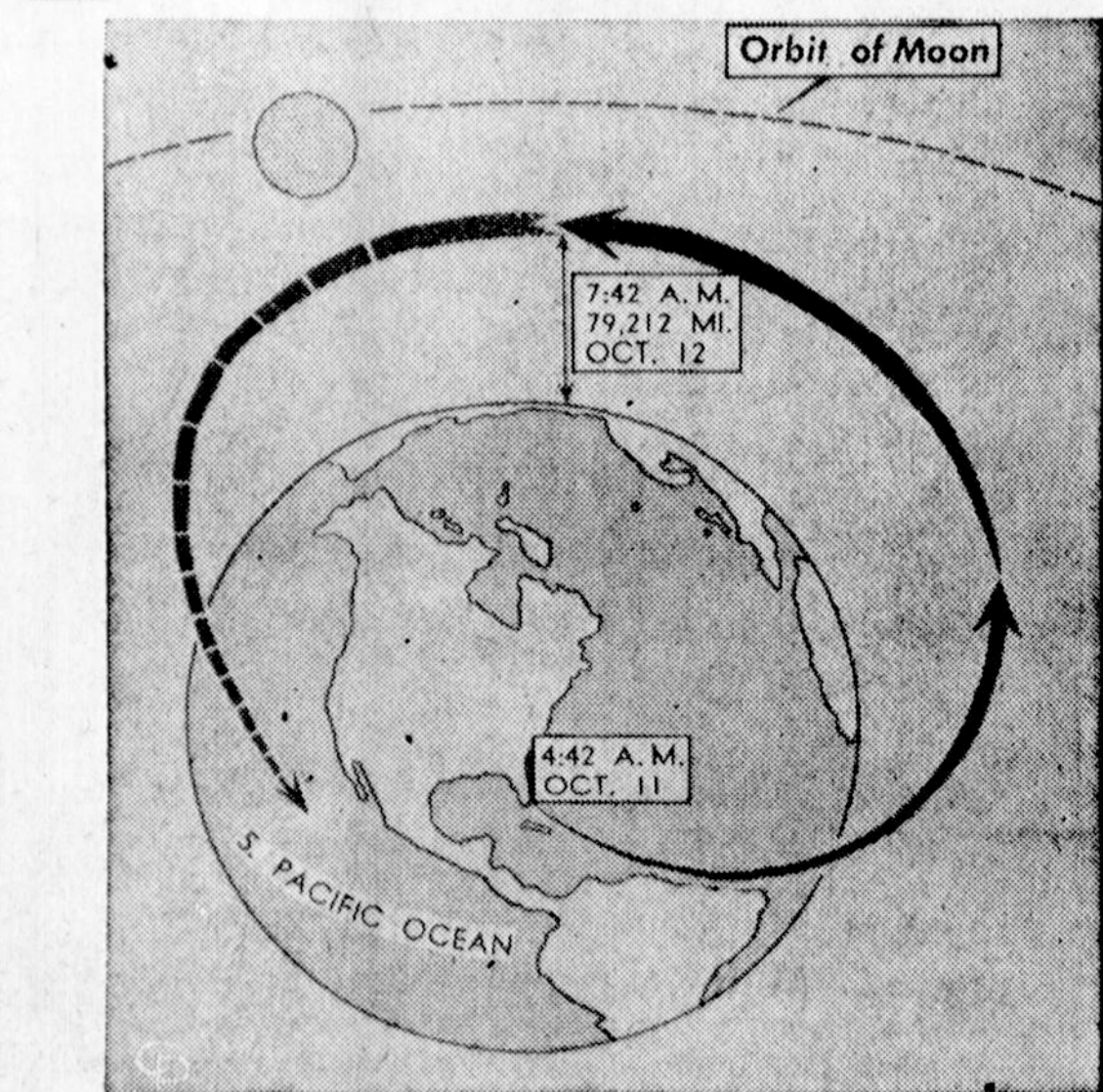
Spalio mėn. 18-19 dienomis iškilimėse jie oficialiai atidaryti. Į atidarymo banketą iš toliau atvyko Dr. S. Biežis su ponija ir gerokai per 100 clevelandiečių. Atsimenant, kad dar pačių čiurlioniečių yra beveik šimtinė, taigi namai buvo pilni šventiškai nusiteikusių dalyvių.

Seštadienį, spalio 18 d., įvyko atidarymo banketas. Jį pravedė Čiurlionio Ansamblio pirmininkas Jaunutis Nasvytis. Banketą pradėjo garbės narė Sofija Smetonienė. Jo metu Čiurlionio Ansamblio garbės nariais buvo pakelti: Juzė Augaitytė, Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė, Dr. S. Biežis, K. S. Karpius ir P. J. Žiūrys. Visi naujai garbės nariais pakeltieji dalyvavo iškilimėse ir tarė jautrų žodį. Tik Juzė Augaitytė į iškilmes negalėjo atvykti, tat atsiuntė padėką ir sveikinimą. Ilgesnį žodį tarė ir Ansamblio meno vadovas A. Mikulskis.

Banketo meninę programą išpildė Juzė Krištolaitytė ir Aldona Stempuzienė. Solistes pianu palydėjo R. Babickas. Susirinkusieji apgailestavo, kad solistės padainavo tik po pora dalykų, o gerų vaišių ir gražios nuotikos paveikti buvo pasiryžę daugiau išklausti. Pabaigai ansamblietis P. Kudukis paskaitė eiliuotus humoristikos.



Pačioje Formozoje buvo ieškoma geresnės išeities iš dabartinės Quemoy salų krizės. Be Chiang Kaišeko, dalyvavo JAV gynybos sekretorius McElroy, JAV ambasadorius H. Drumright, JAV karių jėgų vadas gen. adm. Felt ir kt.



Istorinės raketos Pionieriaus, kuri pasiekė 79,212 mylių aukštį, padarytas kelias. Kaip žinia, raketa po 43 valandų kelionės, nukrito į Pietinį Pacifiką.



Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

JAV LB CENTRO VALDYBOS ŽODIS

Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais turime ir būti!

Naujai sudarytoji JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba savo darbą pradeda. Jam gaires nustato Lietuvių Charta, PLB Konstitucija, JAV Lietuvių Bendruomenės Įstatai, JAV LB Tarybos nutarimai.

Atsižvelgdama Lietuvių Charta, išreiškiančia Lietuvių Bendruomenės esmę ir pobūdį, JAV LB Centro Valdyba sieks po Bendruomenės vėliava telkti ir jungti visus JAV Valstybės gyvenančius lietuvių tautininkus jų tikslams ir uždaviniams vykdyti.

Tų tikslų ir uždavinių daug. Pagal PLB Seimo priimtą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės konstituciją Bendruomenė turi rūpėti visos tautinio darbo ir reikšimos sritys švietimo, kultūrinę, socialinę, šalinę, ekonominę, politinę. Šiuo keliu teks eiti ir Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenę, todėl jos Centro Valdybai tenka įsikišti būdą ir priemonių visų šių sričių veiklai deramai tvarkyti.

Visų pirma JAV Lietuvių Bendruomenė naudosis savomis organizacinėmis priemonėmis. Toliau ji taip pat sieks religinių, švietimo, kultūrinių, visuomeninių bei politinių lietuvių institucijų bei organizacijų bendradarbiavimo ir talkos. Tarporganizacinius santykius rūpintis įprastai tarpusavio susiklausymo dvasia.

JAV LB Centro Valdybos didžiojo rūpesčio bus išlaikyti gyvytės tuos idealus, kurie, būdami mums visiemis bendri, mus vienija ir jungia. Tai yra Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atgavimas ir svetur atsidūrusių lietuvių tautinio kultūrinio potencialo išlaikymas. Todėl JAV Lietuvių Bendruomenė ir toliau aktyviai remis Lietuvos laisvės kovą ir rūpintis apsiginkluoti kultūriškai, nes be tokio apsiginklavimo ji būtų pasmerktą neišvengiamai tautinei mirčiai.

Didesniems tautininkams tikslams siekti ir uždaviniams vykdyti labai yra svarbūs tam tikri visuomeniniai nusiteikimai kaip reikšmingas kuriamąja iniciatyva, organizaciniu aktyvumu, drausmingumu bei tvarkingumu, įsipareigojimu tesėjimu, tolerancijos dvasia ir t.t. JAV LB Centro Valdyba visa darys, kad šie nusiteikimai būtų palaikomi ir ugdomi. Tam ypačiai tinka Lietuvių Bendruomenės demokratini tvarkymasis. Skiepijama bendruomeniniam gyvenimui demokratinę dvasią, JAV LB Centro Valdyba visa darys, kad į aktyvų Lietuvių Bendruomenės gyvenimą įsitrauktų kuo daugiausia lietuvių.

Tai bendrieji principai, kurių ryžtasi laikytis JAV LB Centro Valdyba savo veikloje. Atskirai jos dėmesys bus kreipiamas ypačiai šioms tautinio mūsų gyvenimo sritims.

Lietuvių švietimui

Lietuviškoji mokykla yra tautinės dvasios židinys. Todėl ji būtina visur, kur tik yra lietuvių amžiaus lietuvių vaikų. Šiam tikslui turi tarnauti ne tik šeštadieninės lietuviškos mokyklos, ne tik pagal vietos sąlygas steigtinai lietuviškieji kursai ar klasės, bet ypačiai normalios lietuviškos mokyklos su reguliariomis lietuviškos dalykų pamokomis.

Ideala būtų, kad lietuvištinis mokymas visur eitų pagal tas pačias lietuvištinis dalykų programas. Tačiau atskirų vietų sąlygos reikalauja nukrypimų, ir jie galimi. Pats metas jau turėti bent reikalingiausius vadovėlius, todėl visos pastangos sutelkiamos juos pasigaminti ir išleisti.

Labai veiksminga lietuvištinio švietimo taktinė turi būti liaunimo lietuvištinė lektūra. Šiam tikslui rūpinamasi kad kiekvieną lietuvių mokinį pasiektų jam skiriami jaunimo laikračiai ir kad atsirastų pakankamai jaunimui pritaikytų lietuviškų skaitynių.

Jaunimo organizacijos yra tautinės veiklos mokyklos, todėl Lietuvių Bendruomenė skatina visa jaunimą joms priklausti, jas visakerpiausiai remia ir su jomis artimai bendradarbiauja. Šia prasme JAV LB daug dėmesio taip pat skiria lietuvių jaunimo sporto judėjimui ir vasaros stovykloms.

Švietimo klausimams svarstyti ir sisteminti JAV LB sugyvena švietimo Tarybos darba, santykiams su švietimo darbininkais palaikyti ir jų balsui išgirsti įsivedami rajoniniai ir visu-

miniai lietuvių mokytojų suvažiavimai. Mokytojų preaguilui pasirengti remiami jau veiklą vasariniai lietuviškosios semestrai.

Lietuvių kultūros gyvenimui

Savajai kultūrai vis labiau beatšanti lietuvių JAV LB Centro Valdyba visom turimom priemonėm stengsis įtikinti, kad nėra kito kelio išlikti žmogaus vardo vertu žmogui kaip tik išliekiant su savo tauta, ir kad niekas neišlieka su savo tauta, kas nepasigilsta, nebrangina ir nesisavina jos kultūros.

Todėl bus kreipiamas dėmesys į visus tris kultūrinio gyvenimo veiksnius: į tą, kuris kultūrą kuria, į tą, kuris ją pristato ir garsina, ir į tą, kuris ją naudoja ir ją palaiko. Kultūrinė kūryba ir kultūrinio darbo nuotakoms remti, skatinti ir įvertinti bus ir toliau skiriama kultūros premija ir ugdymas JAV LB Kultūros Fondas.

Dvasiniam sąitams su Tėvyne išlaikyti bus stengiamasi tinkama forma užsienio lietuvių pristatyti krašte likusių lietuvių kūrybos laimėjimus. Treminio našto nesąnčio lietuvių susirūpinimą tenkinti savo tautiečio alkį idealistinės ir patriotinės dvasios literatūra JAV LB des visas pastangas Tėvynės Bibliotekos idėjai realizuoti. Šita biblioteka būtų pirmoji ir niekuo nepakeičiama užsienio lietuvių dovana tautai laisvę ir nepriklausomybę atgavus.

Savo kultūrinės veiklos sumanymams ir planuose Centro Valdyba ne užmirš faktą, kad gyvename labai turtingoje kultūrinio potencialo krašte, teikiame jai įvairių galimybių ir pragy savo tautinei kultūrai kelti ir turinti, o taip pat su jos laimėjimais supažindinti ir suinteresuoti svetimuosius.

Socialinei globai ir šalpai

JAV LB skelbdama ir ugdydama tautinį solidarumą kaip augščiausiąjį tautinę dorybę, rūpinasi kiekvieno lietuviu. Todėl JAV LB Centro Valdybos uždavinys jeina pastangos skatinti, kad kiekvienas lietuvis visų pirma priklausytų specialiai lietuvių globali susioriganizavusiems Lietuvių Susivienijimams. Tačiau jų globa nėra išplesta visuotinių mastų ir neapima visų lietuvių. Todėl tais atvejais, kada lietuvis pakliūva į vargą bei skurdą ar atsiduria moraliniuose pavojuose ir kai nėra kas juo rūpintis, su savo globa bei parama turi ateiti vietiniai JAV LB organai. Tai ji apsaugos nuo sunykimo ir paskatins daugiau branginti savo Bendruomenę. Šalpos ir paramos darbo decentralizuodama, JAV LB CV čia tesirūpina tik paskirais ir ypatingais atvejais. Treminį lietuvių globa ir parama besirūpinančiam BALFui JAV LB ir toliau teiks visokeriopą paramą.

Ekonominiam susioriganizavimui ir stiprėjimui

JAV LB čia rūpi ypačiai du dalykai: kad kiekvienas lietuvis būtų materialiai aprūpintas ir ekonomiškai pajėgus ir kad tokiu taps atiduotų savo talį ir savo Bendruomenę. Todėl JAV LB Centro Valdyba eina į gyvenimą su šiuo šūkiu: visi už vieną ir vienas už visus. Lietuviai palaiko savus profesionalus, pramonininkus, prekybininkus, amatininkus ir kitokius verslininkus, o jie visi savo ruožtu ne tik užžiningai savo tautiečiams patarnauja, bet ir prisideda prie jų tautinių eiklų palaikymo bei tenkinimo.

JAV LB organai visur skatina ir palaiko ekonominį lietuvių organizavimąsi.

Finansų telkimui

JAV LB Centro Valdyba, konstatuodama, kad ligi šiol didesimais JAV LB uždaviniams vykdyti yra sutelkiamas permaža lėšų, primygtinai pabrėžia, kad lėšų telkimas reikia suintensyvinoti. Pagrindinės ir pastovios lėšos JAV LB darbai turi susidaryti iš kasmet mokamų tautinio solidarumo įnašų. Žinoma, kad šiuos įnašus tede dar tik maža susipratusių lietuvių dalykų. Lietuviškam reikalui gi yra gyvybiškai svarbu, kad visi savo, nors ir nedidelio, įnašo prisidėdume prie išelių lietuvių išlaikymo ir kultūrinių vertybių ugdymo.

Turime gerai įsisamontinti, kad tautinio solidarumo įnašų dėjimas nėra tik paprastas lėšų telkimas gyvybi-

Kas ir kur?

Jonas Švedas, o ne Juozas Švedas, kaip praėjusiam Dirvos numeryje buvo paskelbta, yra muzikinio straipsnio "Cafarelli ir Vytis" autorius. Autorių labai atsiprašome už tą klaidą.

Medžių sodinimo šventė, kuri įvyko Rio de Janeiro buv. Imperatoriaus Pedro sode, dalyvavo 52 draugiški Brazilijai valstybių atstovai, jų tarpe ir Lietuvos min. Meieris. Rio de Janeiro miesto valdybos išlaikomų mokyklų mokiniai buvo pasiskyrę "patronuoti" valstybių atstovus. Atvykus Lietuvos ministeriui Sonta (Rita) de Cassia instituto mokiniai (32), šie lietuviai sugiedojo Lietuvos himną, kurį juos išmokė p. Saurasaitienė ir kelių tūkstančių moksleivių eisenos garbingai pranešė Lietuvos vėliavą pro aukštųjų svečių tribūną.

Lietuvos įgaliotam ministeriui Dr. F. Meieriui suėjo 65 m. amžiaus sukaktis.

New Yorko Neo Lithuania išsirikno naują valdybą: pirm. A. Sperauskas, vicepirm. V. Sut-

niamis reikalams tenkinti, bet taip pat pratinamas atlikti nors ir nedidelę tautinę pareigą pagal Lietuvių Chartos dėsni, kad nuolatinį tautinio solidarumo įnašą kiekvienas lietuvis deda tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklui. Kai tautinio solidarumo įnašus tede neadaugelis, nėra efektyvų; jei juos dėtų dešimtys tūkstančių lietuvių — susidarytų organizuota, pastovi ir efektyvi jėga Bendruomenė atitinkantiems tautiniams uždaviniams atlikti.

Iniciatyvos, pastangų ir užsimojimų JAV LB finansams stiprinti JAV LB Centro Valdyba tikisi ir laukia iš JAV LB Tarybos sudarytosios JAB LB Finansų Komisijos.

Informacijos darbai

Bendruomenė ras lietuvių gyvenime jai prideramą vietą, kai visi lietuvių aiški pažinis jos paskirti, tikslus ir siekiamus. Todėl JAV LB Centro Valdyba stengsis gerinti ir plėsti bendruomeninės informacijos darbą. Apie veiklos planus, sumanymus ir užsimojimus stengsis informuoti paskiri CV nariai pagal savo darbo sritis, informacijai yra taip pat išskirtas vienas CV narys, Centro Valdyba taip pat sieks suorganizuoti tam tikrais ryšiais su ja susieta, kad savarakiškai veikiančią JAV LB Informacijos Tarnybą.

JAV LB informacijos reikalui visų pirma skiriamas JAV LB CV leidžiamas biuletenis, bet bus stengiamasi naudotis ir visa Bendruomenės idėjai ir darbai palankia bei pritariančia lietuvių spaudoje, nes tarpusavio bendradarbiavimas ir čia jeina į JAV LB užlavinių sritį.

Pabaigai

Toks yra mūsų žodis. Be abejo, JAV LB Centro Valdyba, eidama su gyvenimu, stengsis taip pat atsiliepti į kiekvieną išskylančią gyvą lietuvišką reikala bei sumanymą.

Bendruomenės veikla bei darbas priklausys nuo mūsų visų. JAV LB Centro Valdyba todėl ir kreipiasi visų pirma į Bendruomenės apygardas, apylinkes ir kitus bendruomeninius junginius: kiekvienas gerai atliksime savo uždavinį. Toliau JAV LB Centro Valdyba kreipiasi į visus lietuvius: kiekvienas atiduokime savo Bendruomenę, ko ji iš mūsų prašo. Pagaliau JAV LB Centro Valdyba kreipiasi į organizuotą lietuvių visuomenę: ateikite Bendruomenę į pagalbą bei talką.

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės darbas skiriamas Lietuvos ir Lietuvių Tautos gerovei ir atečiai, tad savo žodį baigiame Tautos Himno paraginimu:

Tegu Tavo vaikai eina vien takais dorybės, Tegu dirba Tavo naudai ir žmonių gėrybei.

JAV LB Centro Valdyba

Stasys Barzdukas — pirmininkas
Dr. Algirdas Nasvytis — vicepirmininkas
Pijus J. Žiūrys — vicepirmininkas
Antanina Puškoraitė — sekretorė
Edvardas Karnėnas — sekretorius
Julius Stanickis — išdinininkas
Petras Balčiūnas — narys švietimui
Viktoras Mariūnas — narys kultūriniam reikalams
Vytautas Kamantas — narys informacijai
Clevelande, 1958 rugsėjo 23.

(JAV LB CV inf.)

kus, sekret. D. Maurukaitė, ir arb. eleg. A. Smetona.

A. S. Trečiokai, iškeliavę ilgėnėn kelionėn, geriausius linkėjimus atsiuntė iš Švedijos.

Brazilijoje rugsėjo mėnesį lankėsi p. Vygandai iš JAV, palikdami labai malonaus įspūdžio savo aukštu kultūringumu.

Maskva į savo pasiuntinybę Washington, atsiuntė tūlą Lauryną Kapocių, kuris mokėdamas lietuviškai geriau galės vesti šnipinėjimą tarp JAV lietuvių.

Briuselio tarptautinę parodą iš Lietuvos jau aplankė šie didieji Maskvos tarnai: J. Paleckis, A. Sniečkus, M. Šumauskas, J. Laurinaitis, V. Niunka ir A. Drobny.

BOSTON

LIETUVIŲ KONCERTAS BOSTONO SIMFONIJOS SALEJ

Lietuvos Nepriklausomybės jubiliejinius metus Bostono lietuvių pasiryžo baigti nepaprastai iškilme — lietuvių simfoninės muzikos koncertu.

Koncertas įvyks lapkričio 16 d. 2 val. 30 min. po pietų plačiai žinomos Bostono simfonijos salė (Boston Symphony Hall). Tai pirmas atsitiktinis Nauj. Anglijos lietuvių kultūriniam gyvenimui, kada su lietuvių muzikine kūryba pasirodama šioje simfoninės muzikos šventovėje.

Koncerto programa bus sudėtinga. Dalį jos atliks Bostono universiteto simfoninis orkestras, diriguojamas Marvin Rabin. Tai tradicinė koncerto dalis, kur tai atliekami plačiai žinomi simfoninės muzikos kūriniai. Koncerto programos didžioji dalis skiriama lietuvių simfoninei muzikai. Čia bus to paties Bostono universiteto Simfoninio orkestro grojami liet. kompozitorių Jul. Gaidelio, Vl. Jakubėno ir Jer. Kačinskio kūriniai. Šios dalies dir-

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRespect 8-1717
Rezidencijos RERpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir ketrad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.
antrad., ketrad., pentad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso RERpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3765

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

VAL: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI Į LIETUVĄ

10 Rublių už 1.—
Mokestis \$5.— iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA
KVITAS PAROPINAMAS
EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street
Newark 2, New Jersey, U.S.A.

Leista Bankų Dept.
u apdrausta.

gentas — komp. J. Kačinskas. Be to, šioj koncerto daly pasirodys Stasys Baras, neseniai Chicago laimėjęs dainavimo konkursą. Jis padainuos vieną J. Kačinskio dainą ir gal porą operinių arijų.

Pasiruošimas koncertui eina pilnu tempu. Garbės Komiteto pirmininku sutiko būti Bostono arkivyskupas Richard J. Cushing. Koncertui rengti atskiros komisijos savo darbą taip pat jau dirba. Dirigentas J. Kačinskas Bostono viešėjo apie dvi savaites ir jau turėjo keletą repetičių su orkestru. Spalio pabaigoj jis vėl grįžta į Bostoną ir čia dirbs su orkestru iki lapkričio 16 d.

Savaime suprantama, tas koncertas yra labai reikšmingas kultūrinis įvykis Nauj. Anglijos lietuvių gyvenime. Todėl koncerto rengėjai iš anksto prašo Bostono ir jo plačių apylinkių lietuvių organizacijas, jų vadovus ir atskirus asmenis lapkričio 16 d. nerengti jokių parengimų. Tai dieną visi lietuvių, kuriems rūpi mūsų brangus pasirodymas Bostono simfonijos salė, kviečiami atvykti į simfoninį koncertą. Salė turi būti pilna, ir tegu tai būna mūsų garbės reikalas.

Koncertą rengia BALFo Bostono skyrius. Koncertui rengti komiteto pirmininkas — veiklusis Ant. Matjoška.

BOSTONO DRAMOS SAMBŪRIS VYKSTA CHICAGON

Al. ir Ant. Gustaičių vadovaujamas Bostono Dramos Sambūris spalio 24 d. išvyksta Chicago, kur kitą dieną, spalio 25, bus vaidinamas Raudonasis Vynas, dalyvaujant R. Norvaišaitėi, Z. Zarankaitėi, H. Kačinskui, Ant. Škėmai ir Ant. Vilėniskui. Kitą dieną bus vaidinamas K. Inciūros — Ant. Gustaičio Vincas Kudirkas.

Raudonasis Vynas bus vaidinamas vakare, o V. Kudirkas dienomis metu. Kudirkos vaidmenį vaidina Henr. Kačinskas, Bevardžio — Ant. Škėma, o visus kitus — Bostono Dramos Sambūrio dalyviai.

Bostono Dramos Sambūris šiai išvykai rengėsi visu atsidėjimu. Ta proga apie porą savaitių Bostono viešėjo V. Kudirkos režisierius Irv. Tvirbutas, o Kolumbo savaitgaliai iš Washingtono, D. C. atvyko H. Kačinskas ir iš New Yorko Ant. Škėma. Darbas virė nuo ankstaus ryto iki vėlyvo vakaro. Žinoma, visą vargą vargelių našta neša Ant. Gustaitis.

BROOKLYN

Spalio 11 d., Liet. Piliečių Klube, Brooklyn, N. Y. įvyko Tautinio Akademinio Sambūrio New Yorke metinė sueiga pūbūvis, kartu su Korp! Neo-Lithuania nariais bei svečiais, kurią atidarė Sambūrio pirm. Alf. Koncė, pakviestas pirmininkauti Antaną Seniką ir sekr. Ireną Stančūniene.

V. Rastenis, LNT pirm., skaitė įdomią, gyvo susidomėjimo sukelusią paskaitą "Santara laisvojo žmogaus keliu".

Toks santaričių šūkis gražiai ir viliojančiai skamba, — kalbė-

jo prelegentas, bet iš tikrųjų tas kelias, kaip ir pati žodžio sąvoka, yra labai platus, vingiuotas ir klaidus, nes apie laisvąjį žmogų kalba demokratinis pasaulis ir lygiai taip pat komunistinis. Todėl šiandien dar niekas negali pasakyti, kuriuo iš tų kelių Santara pasuks. Žodžiu, ji yra turtum įvairių atžalų medelinas, į kurį atėjęs pirkėjas gali pasirinkti, kas jam patinka.

Taip pat V. Rastenis atpašakojo įspūdius iš praeitos Santaros stovyklos Tabor Farmoje.

Paskaita suklebė gyvų diskusijų, kurios dėl laiko štoskos atidėdės sekančiam kartui.

G. Penikas parodė jo susuktą spalvotą filmą iš tautinės skautų stovyklos.

Ta pačia proga buvo išrinkta ir nauja Taut. Akad. Sambūrio valdyba, kurią sudaro: A. Koncė, J. Maurukas, S. Mackevičius, G. Silūnienė ir L. Tamošaitis.

Po to įvyko vaišės ir šokiai.

E. Č.

Jokubas Stukas, New Yorko lietuviškos radijo valandos direktorius, dalyvavo Taut. Akad. Sambūrio pūbūvyje. Jis rengia si netrukus išvykti ilgesniam laikui į ilgą kelionę aplink pasaulį.

Liet. Moterų Atstovybės Klubas šiemet ir vėl dalyvavo Tarpautinė Moterų parodoj New Yorke, kuri įvyks lapkričio pradžioj.

Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, klubo pirmininkė, tam reikalui nutraukė savo atostogas ir pradėjo parodos rengimo darbus.

AMERIKOS LIETUVIAI ir angliškųjų skolinių ŽODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų bei kolegijų buvusieji lietuvių studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos aukštosios mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos: aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai: aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakyta apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privatinės ir parapinės mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą.

Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kaina tik \$5.00. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

MARGUTIS

vra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So Western Ave., Chicago, Ill.

MARGUČIO metinė prenumera \$3.00.

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

PATIKSLINIMO PATIKSLINIMAS

Maloniai prašau leisti patikslinti PLB Seimo pirmininko p. V. Sidzikausko patikslinimą, įdėtą DIRVOS 73-me numeryje, laisvų skyriuje, kuriame jis aiškino, esą, norėdamas išimties keliu patenkinti V. Rastenio norą dalyvauti diskusijose, turėjęs gauti Seimo leidimą.

Iš tikrųjų, Seimo pirmininkas neparodė jokio noro leisti V. Rasteniui kalbėti, nors jis prašė žodžio tik pusei priėmimo. Priešingai, pirmininkas pareiškė, kad žodžio neduosias, kadangi V. Rastenis dalyvauja tik svečio teisėmis, ir pasiūlė jam savo pastabą įteikti sekretoriui raštu.

Tik kai aš, delegatas, pareiškiau nusistebėjimą, kodėl Seime vyksta diskriminacija, vieniems svečiams (tiesa, neįsėjusiems prezidento, kad jie tik svečiai, kaip tai padarė balso prašydama V. Rastenis) duodama kalbėti net ne kartą, ir gana ilgai, o kitiems nei pusės minutės neduodama, — tik tada Seimo pirmininkas, lyg neprivalėdamas žinoti, kas parašyta seimo reguliavimo, viešai atsiklausė p. Vaitiekūną, turbūt, reguliavimo autorių, ką reguliaminas sako apie svečių teisę dalyvauti diskusijose.

P. Vaitiekūnas atsakė, kad reguliaminas kalba tik apie kalbėtojus, nedarydamas skirtumo tarp svečių ir delegatų. Bet ir tada pirmininkas dar nenorėjo to dalyko patvirtinti teigiamai, o trim de legatam — duoti ar neduoti tą pusę minutės Seimo svečiui V. Rasteniui. Po to pirmininkas pasiskelbė tuo klausimu daugumą pasisakę, kad kalbėti būtų leista. Tada, norėdamas ar nenorėdamas, bet nebesiginčydamas, pirmininkas davė žodį.

T. Blinstrubas,

ALB atstovas PLB Seime

NUOLANKIAI ATSPIRSAU

Nebežinau, koks tam Bendruomenės Seime besisukiojęs kipsiukas pakužėjo man tą pagundą — pridėti savo dvylekį prie S. Barzduko dėstyto ALB kūrimsi istorijos. Bet tas mano papildymas (reikšmingas tik smulkmeniška istorija) tikrai buvo trumpas ir, manydamas, kaip laugelis kalbėtojų laiko visiškai netaupo ir gana nemažai kalba apie dalykus, kurių reikalingumas tenai dėstyti man atrodė kartais dar mažesnis, negu mano pastabėlės, tariasi nesudrumsiąs Seimo harmonijos per pus minutes ar dar greičiau įterpdamas tan žodin papildymą prie ką tik pasakytos kalbos.

Būčiau tylėjęs, kaip žemė, jei būčiau numatęs, kad Seimo pirmininkas turės dėl to tiek daug bėdos: balsavimai, paskui visoki patikslinimai ir t.t. Nuolankiai atsiprašau.

V. Rastenis

Kviestas PLB Seimo svečias

TURBŪT IŠ DIDE

Viduržemio jūros pakraščiais (8)

SUSIMASTYMAS ALTORIŲ ŠEŠELY

ALGIRDAS J. GREIMAS

Būti Istambule ir neaplinkyti Šv. Sofijos muziejaus būtų tas pats, kaip esant Romoje nepamatyti popiežiaus, ar bent jau Šv. Petro bazilikos.

Tiesa, "Šv. Sofijos muziejus" gal kiek keistokai skamba, kalbant apie irgi garsią baziliką, bet pagalvojus, kad šis pastatas, išstarnavęs dešimtį šimtmečių krikščionybę, paskui keturis šimtmečius islamui, turi gi pagaliau teisę pasislėpti ir niekam nebepriklausyti, — atrodo, kad muziejum jį vadinti bus bene geriausia išeitis.

Aš ne ekskursantų vadovas ir nesiimsiu čia aiškinti Šv. Sofijos puošnumo ar architektūrinių problemų.

Atsitraukę nuo plepaus vadovo, pastebėjome nuošalėje besimeldžiantį kokių penkiolikos metų vaikukštį. Kad jis meldėsi, buvo nesunku pažinti. Susikryžjavęs rytietiškai kojas, sėdėdamas veidu į Korano eilėmis išrašytą sieną, jis monotoniškai lingavo visu kūnu ir monotoniškai "barakatinavo" — taip mes, Kupiškio vaikai, vadindavome žydų maldas.

Vadovas kartais praverčia. Jis mums paaiškina, kad tas jaunuolis ne paprastas tikintysis, o būsimas imamas, tai yra, islamiškas kunigas, ir kad jis šiuo metu kaip tik savo mokslus eina. O mokslas nelengvas: reikia atmintinai mokėti visą Koraną, nuo pradžių iki galo, o tai net ir lotyniškėmis raidėmis atspausdinus — gerokas, 470 puslapių tomelis. Koraną išmokęs, jis stot prieš daktarus ir rašto žinovus, kurie įvertinę jo žinojimą, paskirs jį muezinu, ir jis šauks iš aukšto minareto bokšto savo gražiu balsu pasauliui ir apylinkėi, kad Dievas yra Dievas, ir kad nėra kito Dievo kaip tik Dievas, ir kad Dievas yra didis... O po dešimties metų jis pagaliau taps imamas ir vadovaus tikinčiųjų maldoms.

Nežinau, ar vien tik religijos struktūra galima išaiškinti viso islamo pasaulio sustingimą ir užmigimą geriems septyniems amžiams. Turbūt tokia didelė ir gražioji civilizacijos mirčiai išaiškinti atsirastų ir ekonominių bei socialinių priežasčių. O vis dėlto, turbūt yra kažkas ir pačio religijos, kuri iš paprastos — ir tai buvo jos privalumas, palyginus su ano meto nusigūnėjusia ir beįsigimstančia krikščionyste — pamažu pavirto prasta. O su krikščionyste atsitiko at-

virksčiai. Krikščioniškosios teologijos komplikotumas, ilgą laiką buvęs krikščionijos silpnybė — formalistinių, bizantinių ginčų, ekskomunikų ir herezių mišinys — kiek vėliau, turį galvoj Viduramžių, virto žmogaus minties, jo protinės gimnastikos stimulu. Ir štai labai protinga išvada: religija čia nieko nedėta, ir jos paprastumas ar komplikotumas nėra nei silpnybė, nei jėga — viskas priklauso nuo visuomenės, nuo istorinio konteksto, kuriame vienokia ar kitokia religinė forma praktikuojama.

O kai šiandien pasižiūri į Islamą, į jo formalizmą ir prietaringumą... Tiesa, apie prietaringumą dar nieko nesakiau. Mečete, rodos, taip jau tuščia, taip jau joje, rodos, neskaitant Dievo, nieko nėra, tad tiesiog trūksta pretekstų, ant kurių būtų galima kokį nors prietarą užkabinti... O žiūrėk — plika lenta sienoj kabo, skylė nuo drėgmės kolonoj susidariusi: paliesk lentą, įkisk pirštą į skylę, ir visi tavo norai išsipildys. Arba, atsisistos moteriškė po viena iš mečetėje ka-

bančių šimto lempų — ir taps vaisinga. (O vaisingumas! Kaip ta žmonija trokšta vaisintis ir veistis!).

Grįžtant prie islamo formalizmo ir prietaringumo, — kitame kontekste žmonės tai vadina tradicijų meile bei gerbimu — darosi liūdna, kai matai gražios ir didelės religijos lavoną. Truputį komiška, kai matai prancūzų domininkonus, beviltiškai beieškančius kontaktų su islamo daktarais ir bandančius atgaivinti jiems patiems svetimą tikėjimą. Graudu, kai matai, kaip Brolių Muzulmonų sąjūdis, iš paviršiaus primenantis Krikščioniškos Reformos tendencijas, tenori atstatyti senuosius kalifų laikus, šventuosius karus, vagims rankų kirtimą ir ilgus rankoves sumiesiojusioms studentėms...

(Bus daugiau)

IR TAIP GYVENIME BŪNA

Kuo garsi Ohio valstybė. Ohio Development ir Publicity Commission įstaigos skelbia, jog Ohio valstybė gali daug kuo pasididžiuoti. O kad įsitikintumėt,

pasekit tuos įvairumus.

Harry Mosley Stevens iš Niles buvo pirmasis, kuris pradėjo dešreles vynioti į duoną ir vėliau į bulkutes. 1900 metais viename New Yorko laikraštyje pasirodžius karikatūrai, kurioje dešrelė atrodė kaip šuniukas, jis panaudojo dešrelėms "karštų šuniukų" vardą ir jį išpopuliarino.

Pirmasis vaikų darželis JAV buvo įsteigtas vokiečių 1838 metais Columbus mieste.

JAV pirmasis radijo leidimas buvo išduotas 1911 metais Cincinnati miesto gyventojui.

Cadiz buvo pirmasis miestas, turįs mažiau negu 5000 gyventojų, gavęs nemokamą pašto išnešiojimą.

Pirmasis kramtomos gumos patentas, kurį pagamino Ohio gydytojas Edwin Boeman, buvo išduotas 1869 metais.

Pirmoji meteorologijos stotis buvo įsteigta 1869 metais Cincinnati mieste.

Pirmasis JAV elektrinis tramvajus buvo įvestas 1884 metais Clevelande.

PRO UŽDANGĄ PRASISKVERBUSI DAINA

Vienas iš neseniai į Vakarus iš Lietuvos atvykęs jaunuolis padainavo "naują versiją" populiarios sovietinės dainos — "Ši-roka strana..."

Pasirodo, kad ta daina, 1952 metais perduota per AMERIKOS BALSĄ, kažkieno Lietuvoje gerai įsiklausyta, užsirašyta ir paskleista. Ten paslapčiomis dainuojama kaip nežinomo autoriaus satyrinis kūrinys. Dabar ta daina vėl per geležinę uždangą grįžo į Vakarus. Štai jos tekstas:

Ei, platus raudonas sovietynas, pilnas jis plėšikų kruvinų! Laisvės niekadoms jie neragavo — save skaito ponais ant visų.

Ne tik Rusijoje ir Ukrainoje — nuo pat Elbos iki Kinijos įsiviešpatavo ubagynas, pagamintas, išrastas Maskvos. Nuo plėšikiškų En-ka-ve-distų, nuo sovietų kruvinos "tvarkos" darbo žmonės vargsta milijonais, kantriai kenčia, laukdami aušros. Koks platus kacapų ubagynas, kokia išdidi, puiki Maskva!

Bet ar amžiams visą tą puikybę išlaikyt pavyks — tai nežinia.

Perdaug kraujo liumpa prie jų [rankų, perdaug keršto kenčiančių širdy, perdaug tiki jie savom

[patrankom, bet pražus jie keršto to ugnį. Dar mes tylim, dar mes [patylėsim, dar ne laikas, dar ne valanda. Bet tylą — gera byla, tautiet, juk visiems ateis skirta diena.

Iškentėsim, daug jau iškentėjom, išgyvensim ir šituos vargus: veikiai Stalino vergijos griauti stot pasaulis, stot kaip viens [žmogus.

Ir po to — tegu mūs kraštas [mažas, bet plėšikų čia jau nebebus! Lietuva jau kartą laisvę matė — Lietuva laisva ir vėliai bus!

TIKROVĖ PRALENKĖ FANTAZIJĄ

Normaliais laikais Pionieriaus iššovimas ir povandeninio laivo Nautilus po ledu praplaukimas per šiaurės ašigalį, būtų pusmečio apkalbami. Dabar, viskas greit nutilsta, nes nauji įvykiai užima jų vietą.

Prieš 90 metų J. Verne parašė novelę "20,000 mylių po vande-

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASIŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas. Pardudami amžini aku-muliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

niu". Tą laivą, kurio plaukė "kapitonas Nemo", jis pavadino "Nautilus". Tą fantastinę kapitono kelionę, vietomis net sulaukdamis alsavimą, jau spėjo perskaityti net trys jaunimo kartos. Po 90 metų toji fantazija buvo daug geriau realizuota, negu "sapnavo" ir rašė Julius Verne. Gyvename gana įdomiais laikais. Žmonija jau spėjo iširti daug gamtinių paslapčių. Suskal-dė atomą, kad jo jėgą įkinkius į praktiškus gyvenimo reikalavimus, į naują nežinomo gyvenimo kelią arba savo pačių mirtį... Apie mūsų žemės planetą jau visi metai skraido keli dirbtiniai satelitai. Jau esame ir Pionieriaus raketos iššovimo liudininkai. Artimiausiu laiku reikia laukti antros raketos į mėnulį iššovimo ir laukti, kada mums, esantiems žemėje, bus parodyta antroji, nematomo mėnulio pusė.

J. Š.

CHICAGOJE

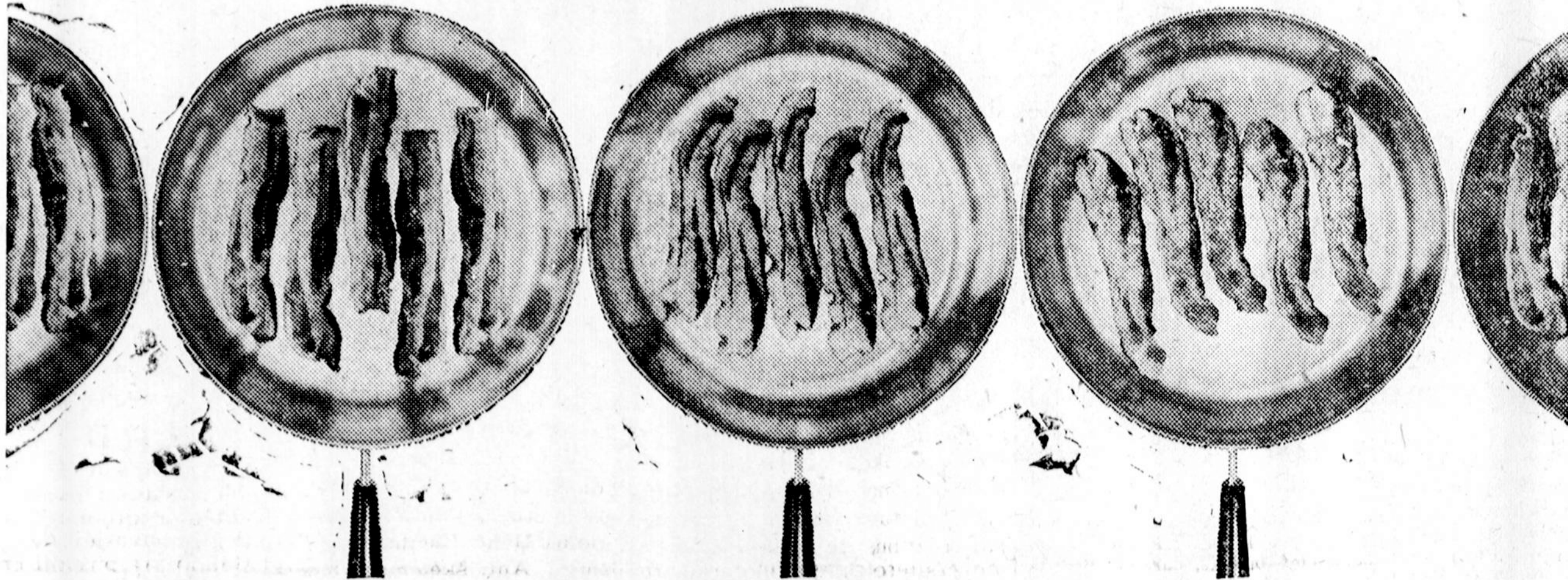
Dirva gaunama atskirais numeriais:

Margučio įstaigoje, 6755 So. Western Ave.
Marginių krautuvėje, 2511 W. 69 Street.
J. Karvelio knygyne, 3322 So. Halsted St.
Terros knygyne, 3333 So. Halsted St.
St. Ramanausko kraut., 4559 So. Hermitage Ave.
St. Penčylos kraut., 4501 So. Talman Ave.
B. Siliūno kraut., 4600 So. Fairfield Ave.
P. Ramanauskų krautuvėje, 1439 So. 49 Ave.

Ar Tavo pažįstami

jau skaito

DIRVĄ?



PUSRYČIAI, PO PUSRYČIŲ, PO PUSRYČIŲ... UŽTIKRINTAI KIEKVIENĄ KARTĄ ANT MATCHLESS GASO PLYTOS-SU PROTU

Kas garantuoja tokį puikų virimą kiekvieną kartą? Puikus gaso degintuvus su protu. Jis išlaiko lygią temperatūrą, kokią jūs nustatot.

PAMATYKITE NAUJAS MATCHLESS GASO PLYTAS SU ŠIOM GREEN DOT DALIM IR PATOGUMAIS

Griddle-in-the-Middle. Puikiai verda bekoną, pakepiną, sumuštiniam pagruzdina pancakes, hamburgers, kaip tik jums patinka. Įrengimas plytoje lengvam, lauko kepimui tiesiai savo virtuvėje. Tinka dėl kepsnių ir viščiukų. Degintuvus su protu leidžia jums virti pagal

Jokio prižiūrėjimo, jokio prideginimo, jokio sudeginimo. Ir geriausiai, Degintuvus su protu padaro kiekvieną puodą jūsų virtuvėje automatišku.

nustatymą. Nėra reikalo pirkti vietos užimančius stalo reikmenis. Jokio įmokėjimo — 36 mėnesiai mokėti — su jūsų gaso sąskaita.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

GET THIS OUTSTANDING VALUE NOW! Webster's Illustrated Dictionary \$1.95 Value Only **79¢**

Long-wearing cloth binding. Handy size for home, school, office. Contains 60,000 up-to-date definitions with synonyms, antonyms, easy pronunciation guide. Clear, readable type. More than 800 illustrations. NOW... at your Gas Appliance Dealers!

Choose from these famous brands of GREEN DOT Special Matchless Gas Ranges:

Celcor • Dixie-Armad • Hardwick • Kenmore • RCA Whitepool Roper • Sunray-Grand • Tappan • Universal

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

KAPRIO ŠUNES

(24)

Kaip senieji romėnai, ir Kaprio šunės didžiąją savo dienos dalį pašvenčia viešajam gyvenimui. Piazza yra jų forumas, čia jie rašo savo istoriją.

Kai Don Antonio atidaro savo vyninės duris ir Don Nicolino, barzdaskutys ir "sallassatore" (kraujo nuleidėjas), išeina iš savo "salone", Kapris pradeda naują dieną. Iš visų pusių tada renkasi, oriai žingsniuodama, Kaprio šunijos aristokratija: abu daktarų šunės, sekretoriaus, tabako pardavėjo, Don Archangelo, Don Pietro ir dar pora kitų. Jie pasisveikina gamtos nustatytu ceremoniniu ir susėda aikštėje meditacijai. Don Antonio pastato porą kėdžių prieš savo kavinę, keletas šunų paseka kvietimą ir sutupia prieš jas, kiti pasirenka laiptus, vedančius į bažnyčią, arba patogų kampelį prie varpinės. Jos laikrodžio veikimą jau išstos jų kartos sekė vis nauju susidomėjimu, nes jis neklysdamas, kaip saulė, tęsia savąjį kelią, žinoma, nesirūpindamas saulės keliu. Netrukus šaunia procesija atžygiuoja Pagano šunes; jie keliai vėliau už kolegas — po kolosalios vakarienės iš vokiškos virtuvės. Jie visi kilę

iš garbingo senelio Timberio *) Pagano, kuris lapsena paskui juos, truputį atsilikęs. Timberio viena akis apvilktą, tačiau po antąją jis nepalaužiamu ramumu žvelgia į gyvenimą. Pagano viešbučio šunų šeima Kaprije visada buvo laikoma žymiausia, o po to, kai jų ponas, Manfredo Pagano buvo išrinktas sindaco (burmistru), ji tapo dar išskirtinesne. Ir dabar jie dažniausiai pasilieka mažame uždareme ratelyje su liberalais iš Municipio (rotušės) Vartų gatvės. Konservatorių šunų partija per paskutinius rinkimus pralaimėjo, kai liberalų kandidatas, Manfredo Pagano, tapo sindaco. Jie tupi niurzgiančioj mažumoj kitoje aikštės pusėje, prie bažnyčion vedančių laiptų. Retkarčiais jie žvilgtelį į bažnyčios pusę, lyg kuklūs žemosios klasės piliečiai tebetupėdami atvirame portale, kai tuo metu chore yra laikomos mišios arba Figlie di Maria giedančiais balsais kalba litanija.

*) Kaprio tarpe senasis imperatorius, vienuolika metų išgyvenęs saloje, yra vadinamas ne Tiberio, bet Timberio.

Prieš dešimtą valandą išeina abu Cacciatore* šunės — tėvas ir sūnus. Jie eina tiesiog į Don Antonio vyninę. Jie yra saloje gimę, tačiau angliškai auklėti ir todėl tiksliai žino, kaip kvepia avienos arba jautienos kepsnys. Ir Don Antonio šunės neaiškiai nujaučia tai. Per ištisas kartas yra dar juose užsilikęs tam tikro angliškumo iš tų dienų, kai Don Antonio buvo patarnautoju anglų laive. Jie visada didžiuojasi, galėdami prieš Kaprio kolegas pademonstruoti savo angliškąjį akcentą, sušaukdami "Wau wau, wau, how do you do, Sir?" kiekvienam ties vynine pasirodžiusiam svetimajam. Germanofilai šunės niekada nepasirodo Don Antonio vyninėje, nepaisant visų Bismarcko pastangų Don Antonio laimėti "Trilypei Sąjungai", jie tenai nėra mėgstami. Jų vyriausioji būstinė buvo ir tebėra Morgano kavinė "Zum Hidgegei",

* medžiotojas, mūsų visų senasis draugas, penkiolika metų buvo įdomiausias aikštės svečias ir pažiba, visada patenkintas ir visada ištroškęs, nepaprastas putpelių ir vyno bonkų naikintojas. Jis jau seniai ilisi tyliame, mažame Kaprio Campo Santo. Pora kiparisų ir lauro medelių tamsiu žalum kyla ten pro jo mylimus augalus — vynmedžius. Senasis Spadaro, jo šautuvo užtaisintojas, dar tebėra gyvas ir tau daug papasakos apie savo neužmirštamą poną.

kur juos girdėsi iki pat vėlios nakties kaukiant ir keliant triukšmą.

Rytas praslenka ramiau "dolce far niente", kad geriau pasirošus dienos vargams. Retai kas nors naujo būna įvykę nuo vakarykščio susitikimo, retai būna ženklų, kad ir ateinančioji diena nukryps nuo nesukrečiamo "status quo" monotoniškumo. Arkadiška talka gaubia jų buitį, kontempliatyvi ramybė atsispindi iš jų veidų. Ir vis dėlto ši taika klesti ant vulkano, kaip vasara ten, tolimame horizonte, ant Vezuviiaus šlaitų. Retkarčiais sudunda perkūnai iš plačios Timberio Pagano krūtinės gelmių, kai kudlotas juodas Quisisana viešbučio sargas perdaug priartėja. Abiejų konkurentų gydytojų šunės parodo slapčiomis vienas kitam liežuvius, tebetupėdami abiejose vaistinės durų pusėse, ir gana dažnai susikimba Don Nicolino ir jo naujojo konkurento Don Cicillo šunės taip, kad net kudlos dulka. Tačiau pasikarščiavimas greit praeina, ir valandos ramiai, kaip pliuskenančios bangėlės senojo imperatoriaus vonios rūmuose, slenka savo monotonišku ritmu.

Stebimos merginos — gyvieji Partenono frizai. Panašios į kariatides, žingsniuoja jos su didžiuliais ašočiais ant išdidžiai pakeltų galvų. Žiūrima į Marinos žvejus, kurie nakties laikikį atgabeną ir turgų: auksu žibančias triglie ir didžiąsias scurmi, gražiaspalves austres iš povandeninių uolų plyšių arba koralais nusagstytą romėnišką amforą, ku-

rią jie giliai siekiančiais palamido tinklais iškėlė iš tūkstantametės slėptuvės jūros dugne. Tada pabunda veiklos instinktas, lėtai pereinama per aikštę iki Anapaprio kelio kampo ir išsiblaškus žiūrima į gyvą judėjimą ties asilidėmis, kur forestieri kavalkados nekantriai laukia, kol ant nutrintų asilų pečių bus uždėti balnai ir į sužalotus snukius bus įgrūsti žagsiai. "Aaaaah! Aaaaah! Avanti!" — pirmyn, į Monte Solaro — pusantros valandos sunkaus kopimo su nerūpestingais turistais ant nugarų! Taip, kelias yra gražus, jis vingiuoja kalno kraštu tarp granito blokvų, mirtų ir žirmelių. Akiratis vis labiau plečiasi. Aaaaah! Aaaaah! Dar viena statesnė pakopa — ir jau vynuogynai bei alyvmedžių gojeliai tiesias po jūsų kojomis, virš jūsų galvų kabo atsikušusios uolos, laukinės savo pliku tuštumu, kaip Alpių Via Mala; o ten aukštai, prie uolos prisiglaudusi, stypso Barbarosos apeista pils. Aplinkui spindi įlanka savo nepraeinančiu žavingumu, ir pro pinijomis vainikuotą Posilipą iš Viduržemio jūros mėlynųjų tolių išnyra sala po salos. "Wunderbar!"

Po balnu dega ugnimi, snukį skauda nuo amžino pavadžių tampymo. Bet gyviau, gyviau, asilėli! Ten, Monte Salaro viršuje, jau laukia jūsų Padre Anselmo savo viensėdijoje, su geru Capri Bianco ištroškusioms gerklėms!

(Bus daugiau)

SPORTO DIENOS

Redaguoja Redakcinis Kolektivas. Adresas: J. Kirvelaitis, 9628
Broad Street, Detroit 4, Mich., telef.: TE 4-1941

TARYBIŠKI IR TARNYBIŠKI SPORTAI

Tie pedagogai, kurie apie jaunulio auklėjimą galvoja visapusiškai, pripažįsta visai teisingai, jog sportas yra vienas geriausių auklėjimo priemonių. Šioji tiesa visiems žinoma, tad apie ją nešnekėsime. Tačiau ji primena kitą dalyką dėl kurio norisi porą žodžių pasakyti. O noras yra didis, nes labai jau dažnai mes plojame iš didelio pasitenkinimo visai ne ten, kur reikia.

Kai matome jus — esate mūsų

Jau priskaičiuojami net dešimteri metai, kai čia, Amerikoje, mūsų sportininkai trankosi, lyg Preslio gitaros, nuo New Yorko iki Omahos kiekvienais metais po savas sportines žaidynes. Ir lyg tyčia tose sporto šventėse mes ne tik sportuojame, bet ir kalbame. Pasiūskiant tiktai sakyt, kad mūsų didieji visuomenės šnekėtojai per visokiausius švenčių atidarymus ir uždarymus sportininkus apkalba. Sakoma, kad jūs, jaunieji, esate ateities, kad jūs sportuodami paliekatė ne tik gerais žmonėms, bet net gerais lietuviais. Pagaliau, kad visi susirinkusieji būtų geriau nustebinti to šnekėtojo visapusišku apsišvietimu, labai dažnai tie ilgi pagyrimai užbūgiami posakiu, kad, girdi, sveikame kūne, sveika yra ir siela.

Kai žmogus taip užbaigia, tai atrodo nėra ko nei pridėti, nei atimti. Ne? Manasis dažnai po tokių kalbų nūgrisdavo iš sportininkų šitaip palydint kalbėtojus: "Būtų geras vyras, bet per ilgai kalbėjo."

Tačiau šiandien ne ilgo kalbėjimo problema norisi paliešti. Ilgų kalbų ilgais raštais neišgydysime. Tad trumpai užsimename štai taip suglaustai patiekiamą klausimą: Kodėl šnekame apie mūsų sportininkų darbus, atliktus čia, ir kodėl prisimename savus kolegas, esančius savaime krašte?

Pelėda myli savus vaikus

Paliekant nuosalius tokius pasakymus, jog sportininkas aktyvumas žmogų kilina ir kad sporto tikslas — pasiekti sielą per kūną, stabtelėkime prie trečio uždavinio, kurį mums padeda sportas atlikti.

Nors mūsųose sąlygose sportininkas idealas yra iškreiptas, tačiau mes dabar sportą naudojame kaip priemonę lietuvybei išlaikyti. Mano nusimanymu tai nėra nusikaltimas. O jei yra — tai toks mažučukas, dovanotinas. Va, apie priemonę lietuvybei išlaikyti prisimindamas, pradžioje ir paminėjau anas ilgas kalbas. Juk ir tos ilgos kalbos tai niekas kitas, kaip tik mūsų vyresniųjų noras paraginti jaunimą per sportą išlikti lietuviškais vaikais. Tai iš tikro gražu.

Labai jau dažnai mes skundžiamės savo smulkučiais atsiekimais sportiniame žemyne. Verksluname, kad tose pasekmėse tai tokios vargšės, kad net graudu. Ana va, menu kaip vieną vasarą kažkas pasakė, kad mūsų greičiausias vyrą pralenktų pasaulinio garso sportiška subūdavota moteris. Berods, tam atsakymas buvo: nu, ir kas čia tokio? Juk daug vyrų moters pasiveja ir pasigauna... Na, bet čia juokais aš tik. Betgi iš tikro juk mums yra svarbiau, jog savaime tarpe sporto dėka mes turime daugiau jaunimo. Tai mano nuomonė. Su šia nuomone, kaip seniau, taip ir dabar dar sutinku, nes mūsų sąlygomis mes rekordais nieko nenustebinsime, o jei, naudodami sportą, įstengsime savam kieme išlaikyti daugiau lietuviškų žmonių, bus labai gerai.

Mes ir jie

Antroji minties dalis dabar

būtų, kad mūsų kolegos sportininkai Lietuvoje irgi sportinę idėją išnaudoja kitam tikslui, kuris labai dažnu atveju yra tik asmeninis. Kaipgi? Neužsirsūstinkime už pasakymą, bet aiškiai galime pastebėti, jog Lietuvoje sportininkas daugiau pasiūvenčia sportui, nes sportuojant yra labai maža laiko šnekėti ir tuo pačiu nereikės viešai garbinti "motinėles Rusijos".

Matome, kad per paskutiniuosius pokarinius metus pavergtųjų sportininkų sąrašuose radome visą eilę lietuvių pavardžių. Prieškariniais laikais mūsų sportiniai pasiekimai savomis pasekmėmis buvo daug kuklesni. Dabar turime pripažinti, kad ir pavergtos tautos, bet vis dėlto daugelis rekordų yra pagerinta.

Rekordų gerinimas bei įvairios atkildusios žinios rodo, kad sportinis gyvenimas Lietuvoje yra judrus. Nesinori tikėti, kad tai būtų geresnio gyvenimo pasekmė. Anaipol, tai pasekmė to, ką mes vadiname sportinės idėjos pavergimu žemesiems tikslams. Šito atveju tas sportinis idealas yra tarnavimas komunistinei idėjai skelbti.

Mūsų sportininkai Lietuvoje yra priversti išvienos pusės netiesiogiai būti komunistinės propagandos skleidėjais. Tačiau iš kitos pusės, jie aiškėje ieško

Vokietija nugalėjo Rusiją 115:105!

Su nekantrumu lauktas Vokietijos ir Rusijos lengvaatletų susitikimas jau praeities reikalas. Po stipraus rusų pasirodymo Europos pirmenybėse buvo laukta aiškios jų pergalės, bet popierinė jų forma sužlugo prieš vokiečių kovos dvasią. Iš 12 bėgimų susitikimų vokiečiai laimėjo net 10 pirmųjų vietų, kai tuo tarpu techniškių varžybų nugalėtojais išėjo Rusijos sportininkai (vokiečiai laimėjo tik rutulio stūmimą, netikėtai nunešdami mūsų tautietį Lipsnį). Ir taip pirmą kartą Europos istorijoje Rusija suklupo prieš senojo kontinento komandą. Iki šiol tik JAV-bių lengvaatletams pavyko nugalėti stiprius rusus, kurių eilėse gražiai lietuvių vardą garsina ir Lietuvos sportininkai.

Techniškos rungtynių pasekmės:

400 metrų bėgimas

Pasaulio rekordas 49.2 Davis (USA).
Europos rekordas 50.4 Litujev (Rusija).
1958 metų Europos pirmenybėse 51.1 Litujev (Rusija).
Augsburge (Vokietijoje) įvykusių varžybų metu pirmąją vietą laimėjo Litujev (Rusija) 51.3, tik baigėme "per plauką" nunešęs Janz (Vokietija) 51.4. 1954 metų Europos meistris Julin (Rusija) liko trečioje vietoje

(52.1) ir ketvirtąją vietą pasitenkino Hoss (Vokietija) 53.5.

Šuolis į aukštį

P. R. 2.15 mtr. Dumas (USA).
E. R. 2.12 mtr. Stepanov (Rusija).
E. P. 2.12 mtr. Dahl (Švedija).
Jau šiame susitikime įvyko staigmena: rungtynių favoritais Stepanov nepateisina idėjų vilčių ir turi pasitenkinti 4 vieta.
Pirmąją vietą laimėjo Kaskarov (R) 2.08 mtr., Puell (V) 2.05, Riebensahm (V) 1.96 ir Stepanov (R) 1.93.

Ieties metimas

P. R. 85.71 mtr. Danjelsen (Norvegija).
E. R. 85.71 mtr. Danjelsen (Norvegija).
E. P. 76.35 mtr. Sidlo (Lenkija).

Varžybų pasekmės:

Kuznezov (R) 79.49 mtr., Schenk (V) 75.80, Vallman (R) 74.09, Will (V) 73.11.

100 metrų bėgimas

P. R. 10.1 Williams (USA), Murchison (USA) ir King (USA).

E. R. 10.2 McBailey (Anglija), Fuetterer (Vokietija), Germar (Vokiet.) ir Hary (Vokietija).

Varžybų pasekmės:

Hary (V) 10.3, Germar (V) 10.4, Bartenjev (R) 10.6 ir Konovalov (R) 10.7.

1.500 metrų bėgimas

P. R. 3:38.1 Jungwirth (Čekoslovakija).
E. R. 3:38.1 Jungwirth (Čekoslovakija).
E. P. 3:41.9 Hewson (Anglija).

Varžybų pasekmės:

Brenner (V) 3:45.4, Ostach (V) 3:45.5, Jonas Pipynė (R-Lietuva) 3:49.3 ir Momotkov (R) 3:49.3.

Pirmose minutėse vedė Jonas Pipynė, bet vokiečių pasiūlyto tempo neišlaikė ir turėjo pasitenkinti trečia vieta.

Šuolis į tolį

P. R. 8.13 mtr. Owens (USA).
E. R. 7.98 mtr. Visser (Olandija).

E. P. 7.81 mtr. Ter-Ovanesian (Rusija).

Varžybų pasekmės:

Ter-Ovanesian (R) 7.53 mtr., Scharp (V) 7.34, Krueger (V) 7.22 ir Osolin (R) 7.22.

400 metrų bėgimas

P. R. 45.2 Jones (USA).
E. R. 46.0 Harbig (Vokietija).
E. P. 46.3 Wrighton (Anglija).

Rusijos viltys buvo sudėtos Europos meistrui Ignatajev, kuris dėl susižeidimo savo titulo Europos pirmenybėse neturėjo galimybės apginti. Pradžioje jis pasiūlo nežmoniška tempą, bet tuo vokiečių nenustebina: jiems yra gerai žinomas rusų sulėtėjimas baigėme. Vokiečiai žingsnis po žingsnio ne tik priartėja, bet ir pasidalina dvi pirmąsias vietas.

Varžybų pasekmės:

Kaufmann (V) 47.1, Kaiser (V) 47.4, Ignatajev (R) 48.4 ir Rachmanov (R) 50.0.

Rutulio stūmimas

P. R. 19.25 mtr. O'Brien (USA).
E. R. 18.05 mtr. Skobla (Čekoslovakija).
E. P. 17.78 mtr. Rowe (Anglija).

17.47 mtr. Lipsnis (R-Lietuva).

Varžybų pasekmės:

Lingnau (V) 17.30 mtr., Lipsnis (R-Lietuva) 17.13, Wegmann (V) 17.08 ir Lestsilov (R) 17.02.

5.000 metrų bėgimas

P. R. 13:35.0 Kuz (Rusija).
E. R. 13:35.0 Kuz (Rusija).
E. P. 13:53.4 Krzyszzkowiak (Lenkija).

Varžybų pasekmės:

Mugler (V) 14:06.8, Zukov (R) 14:10.6, Artenjuk (R) 14:13.8 ir Roth (V) 14:30.2.

Kūjo metimas

P. R. 68.68 mtr. Connolly (USA).
E. R. 67.32 mtr. Krivososov (Rusija).

E. P. 64.78 mtr. Rut (Lenkija).

Varžybų pasekmės:

Somozvetov (R) 66.13 mtr., Rudenkov (R) 64.36, Gletzbach (V) 57.75 ir Wulff (V) 55.10.

800 metrų bėgimas

P. R. 1:45.7 Moens (Belgija).
E. R. 1:45.7 Moens (Belgija).
E. P. 1:47.8 Rowson (Anglija).

Pradžioje, kaip ir paprastai, vedė rusai, bet 800 metrų prieš baigė abu vokiečiai atsiplėšia

ir lengvai laimi pirmas dvi vietas.

Varžybų pasekmės:
Schmidt (V) 1:49.8, Missalla (V) 1:50.8, Govirov (R) 1:51.8 ir Jonas Pipynė (R-Lietuva) 1:52.2.

Trišuolis

P. R. 16.59 mtr. Rjachovski (Rusija).

E. R. 16.59 mtr. Rjachovski (Rusija).

E. P. 16.43 mtr. Schmidt (Lenkija).

Varžybų pasekmės:

Rjachovski (R) 15.68 mtr., (V) 14.89 ir Weiser (V) 14.58. Tčerbakov (R) 15.61, Strauss

10.000 metrų bėgimas

P. R. 28:30.4 Kuz (Rusija).
E. R. 28:30.4 Kuz (Rusija).
E. P. 28:56.0 Krzyszzkowiak (Lenkija).

Varžybų pasekmės:

Mueller (V) 29:52.6, Pudow (R) 30:01.8, Parnekivi (R) 30:37.2 ir Hoeger (R) 30:42.2.

4x100 estafetė

P. R. 39.5 USA.
E. R. 39.8 Rusija.
E. P. 40.2 Vokietija.

Nors vokiečių komandoje nesimatė garsiojo Hary (bijojo susižeisti neįprastame (?) bėgimo takų), bet jie įrodė savo pranašumą ir laimėjo pasekmę 40.2. Rusijos laikas — 40.4. Paskutiniame perdavime rusai vedė vienu metu, bet greitakojys Germar jau po 50 metrų aveja rusų Bartenjevą ir baigėme jį palieka 2 metrų nuolytyje.

110 metrų kliūtinis bėgimas

P. R. 13.4 Davis (USA), Campbell (USA) ir Gilbert (USA).
E. R. 13.7 Lauer (Vokietija).
E. P. 13.7 Lauer (Vokietija).
Varžybų pasekmės:
Lauer (V) 13.8, Michailov (R) 13.9, Steines (V) 14.6 ir Kuznezov (R) 14.8.

Šuolis su kartin

P. R. 4.82 mtr. Gutowski (USA).
E. R. 4.60 Roubanis (Graikija).
E. P. 4.50 Landstoem (Suomija).

Varžybų pasekmės:

Petrenku (R) 4.20 mtr., Lehnertz (V) 4.10, Bulatov (R) 4.00 ir Moehring (V) 4.00.

Disko metimas

P. R. 59.28 mtr. Gordien (USA).
E. R. 56.98 Consolini (Italija).
E. P. 53.92 Piatkowski (Lenkija).

Varžybų pasekmės:
Trusenev (R) 54.42 mtr., Buchanzen (R) 53.27, Buehrle (V) 49.46 ir Koppenhoefer (V) 47.16.

200 metrų bėgimas

P. R. 20.0 Sime (USA).
E. R. 20.4 Germar (Vokietija).
E. P. 21.0 Germar (Vokietija).
Varžybų pasekmės:
Germar (V) 20.8, Hary (V) 20.9, Konovalov (R) 21.5 ir Bartenjev (R) 21.6.

3.000 metrų kliūtinis bėgimas

P. R. 8:32.0 Chromik (Lenkija).
E. R. 8:32.0 Chromik (Lenkija).
E. P. 8:32.2 Chromik (Lenkija).

Varžybų pasekmės:
Rsin (R) 8:54.4, Huenecke (V) 9:10.4, Ponomarev (R) 9:14.6 ir Laufer (V) 9:33.2.

4x400 metrų estafetė

P. R. 3:03.9 Jamaika.
E. R. 3:06.6 Vokietija.
E. P. 3:07.9 Anglija.

Varžybų pasekmės:
Vokietija 3:14.2 ir Rusija 3:17.4.

Vokiečių spauda, rašydama apie Joną Pipynę, mini, kad jis yra pabaltietis. Malonu, kad užsieniečiai viešai iškelia Rusijos komandose dalyvaujančių kitatautiųjų pavardes. Mūsų dar gražiau, jeigu mūsų vadovaujantieji sporto veiksniai tuos jų duomenis dar daugiau patikslintų ir

JAUNIMO BALSAS



Skyrių tvarko: Nijolė Garlaitė, Mindaugas Rinkus, ir Algis Rukšėnas. Visą medžiagą siųsti: Nijolė Garlaitė, 17618 Crestland Rd. Cleveland 19, Ohio.

LIETUVIAIS NORIME IR BŪT...

Nemažai pasaulyje mažų tautų. Jos taip pat, kaip ir didžiosios, minimos istorinėse knygose ir matyt žemėlapiuose.

Į šį mažųjų skaičių, įeina ir mūsų Lietuva, dabar skriaudžiamą kietomis tironų rankomis. Lietuva, nors būdama ir maža, bet savo tautine kultūra pralenkia didesnius, nežūrint, kad šimtais metų ji gyveno tarp kųjų ir kalavijų ir kariavo už savo laisvę ir tikslus.

Daug lietuvių dabar gyvena svetimuose kraštuose ir gyvena laisvą gyvenimą. Gi tėvynė li-
kė, kad ir kaip persekiojami, tos laisvės atkakliai siekia, nutautinimui nepasiduoda.

Gyvenant svetur daug pagundų kalbėti svetimu lietuviu. Bet atsiminę tėvynę likusių ryžtą, kalbėkim savo gimta kalba. Už ją ten krauju moka, negi mes čia ir tėvų prašomi nenorim paklausti.

Supraskim, kad dabar ne visi gali sakyti "aš esu lietuvis ir jai laisvės siekiu." Ta garbė lengvai mums gali priklausyti. Ir mūsų širdyse ji gali drąsiai skambėti: Lietuviais esame mes gimę, lietuviomis norime ir būti!

Mindaugas Rinkus

KAS GI TOJI GIMNAZISTĖ?

Jinai įdomi ir neatspėjamas sutvėrimas. Kartais ji linksmas, pilna energijos, viskas einasi puikiai. Kartais ji susimąsčiusi, apie rimtus dalykus galvoja. Bet žiūrėk, staiga vėl nusiminsi, tarsi visas pasaulis ant jos griūtų. Ir kol dar tas pasaulis jos neužgrūna, ji vėl juokias ir linksmas.

Gimnazistei patinka kiekvienas gimnazistas, kuris yra gražus, mandagus ir turi mašiną... Ji dega didele silpnyste rūbams. Jai patinka futbolio rungtynės, bet nemažiau patinka ir susirąšinėti su kitų miestų gimnazistais. O dar labiau patinka šokiai ir gražūs kino artistai. Ir svarbiausia, ji visiškai neapsieina be telefono...

Gimnazistei nelabai patinka pamokas ruošti, nors kiekviena mokytoja duoda darbo tik pusvalandžiui. Bet gimnazistė moka skaityti. Ji lengvai sudeda šešių pamokų pusvalandžius ir gauna tris valandas. O tos trys valandos tai jau baisumu atsiduoda...

Daug dar būtų galima rašyti apie gimnazistę, bet tas rašymas tikriausiai nieko nepasakoja, prasti, kas yra toji gimnazistė. Žinoma, geriausia būtų, kad pats skaitytojas apie tai pagalvotų ir man pačiai parašytų.

Pastaba. Jeigu niekaip negali suprasti, kas yra gimnazistė, tai per daug ir nesisielok. Labai daug kartų ji pati savęs nesupranta.

Nijolė Garlaitė

PATARLĖS IR AUTOMOBILIS...

Sakoma, kad patarlės yra sudėta daug išminties. Nežinau, ar tai teisybė, bet žinau, kad jose yra paslėptų, "apgaulingų" minčių.

užsieniečiams primintų visus lietuvių, atstovaujančius Rusiją įvairiose sporto varžybose. Tuomet vietoje "Balten" su malonumu skaitytume "Litauer" ar pan. O tas būtų galima padaryti, vs

Man tėtis kartą buvo pasakęs:

"Jei mėgsti rogutėm važinėti, tai netingėk jas į kalną vilkti".

Iš pradžių ši patarlė man jokio įspūdžio nedarė. Bet vėliau supratau, kad ji, išversta į modernią kalbą, reiškia: "Sūneli, jei nori mašina važinėti, tai netingėk ją ir plauti".

Baigdamas teorinę šios pasakelės dalį, aš noriu jums papasakoti praktišką jos reikšmę mano gyvenime. O tai reiškia, kad kiekvieną gražią šeštadienio popietę, kai visi mano kaimynai šildosi saule ar lesina karvelius, aš turiu, kaip tas "Sivilijos Kirgijas", mullinti tėčio "karietą".

Žinoma, tas teikia ir kai kurių malonumų, nes visa ši operacija aepiraeina visiškai be nuotykių. Kai aš, "karietėlė" gražiai išmūlins, paimu vandens žarną ir atsuku purkštuvą, kaip tik tuo laiku pračina toks vyrukas su tuščių bonkų krepšiu. Vargšas, pajutęs liety iš giedro dangaus išsiggasta. Paskui pažiūri į dangų, pasižiūri aplinkui, ir, įvertinęs padėtį, dumia kaip kulka pirmyn. Jis grįžta namo jau kitu keliu...

Galvodamas apie to vyruko keistą elgesį, aš pastebiu vieną kaimynę, stovinčią verandoje ir kratančią dulkėtą sluotą. Automatiškai nukreipiu žarnos purkšlę verandos kryptimi. Ji, kaip ir tas vyrukas, padėtį įvertina gana greit. Ji ir dulkėtą sluotą apleidžia užimta pozicijoje...

Po šių epizodų viskas eina gana švelniai. Dar paprakaituoju prie padangų, ty "baltųjų", kurias aš taip mėgau, kol nereikėjo valyti. Taip bevalydamas pradedu svajoti, kaip ta blizgančia mašina išdžidžiai važiuosiu į vakarelių.

Bet mano svajonės greit dingsta. Man dar nespėjus aplink mašiną apeiti ir savo darbą pasidžiaugti, atėjo bosas (atsiprašau, tėtis)... Po minutės, aš jau žiūrėjau į dulkę debesį pranykstančią "mano" blizgančią mašiną...

Grįžęs atgal į kambarį perversčiau keletą filosofinių knygų ir pasidariau tokią išvadą, kuri galėtų ir moderniška patarlė būti: "Jei plauni mašiną tikėdamas, kad po to ją galėsi vairuoti, pirmą pagalkov, ar ji tikrai tavo".

Algis Rukšėnas



Skaitydami KARJ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave Brooklyn 21, N. Y.

Dirvą būtinai pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir po to paragink jį užsiprenumeruoti.

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS.

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI

141 2nd Ave.
New York City
Tel. YU 2-0380

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWER 1-1461

322 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.
Tel. MOhawK 2674

11339 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8878

132 Franklin Ave.
Hartford, Conn.
Tel. CHApel 6-4724

39 Raymond Plaza W.
Newark, N. J.
Tel. MArkEt 2-2877

308 West 4th St.
Boston 27, Mass.
Tel. ANDrew 8-5040

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Pradžiuginkite savo artimuosius siuntiniu Kalėdoms. Mūsų didžiulė firma, turėdama tiksliausius patenkinčių klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir

SVARSTYMAI

IŠ JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRASINĖJIMO

Rašo
L. JAUNIUS ir V. ŽILIUS

Išrasti išradimai ne pažanga. — Jaunieji socialistai skelbia tai, už ką senieji kitus barė. — Jaunieji bara ELTĄ, o senieji tebe-globoja. — Ar iš dviejų kreivų paveikslų gali išeiti vienas tiesus? — Smogiamaisiais žodžiais gilių saknų neišrausi.

ŽILIUS JAUNIUI
Rugsėjo 4 d.

... Atsimeni, priešpaskutiniame laiške minėjau dogmatiškai negatyvų ir kritiškai pozityvų domėjimąsi vyksmais ir nusiteikimais Lietuvoje. Dabar, kai "pasidėjom ant stalo" DARBĄ ir žiūrime į jį lyg į galbūt sektingą viešosios minties progresyvo pavyzdį, ar tik neparodysi man pirštą į DARBO deklaraciją "dėl durų varstymo į anapus", ir ar nesakysi, kad štai DARBAS tai ne tik kalba, bet ir konkrečiai stoji prieš dogmatiškai negatyvų priėjimą prie to klausimo.

Bet nesakyk, kad atradai naują. SANTARVĖ nuo pat savo gimimo dienos (o jos tėvai dar seniau) kalte kala iš esmės tą pačią mintį. DIRVA, nors ir ne visada vienodai ryškiai, atrodo, irgi jau seniai stengiasi jos nuosekliai laikytis. Lietuvos Nepriklausomybės Tarka, kaip ir pats andai pabrėžė, tą patį skelbia kaip vieną iš pagrindinių savo uždavinių. Tad DARBAS tik prisideda prie jau esamos pažiūros, ne naują skelbia.

Ne naują Ameriką atrado ir sakydami, kad "Mes, emigrantai, negalime Tėvynės išlaisvinimo identifikuoti su praeities restauravimu". Jei kam ta mintis nauja, tai nebent tik socialistų tradiciniam sluoksniams, prieš kuriuos dabar gal bando skelbti "revizionistai".

Atsimenu, jau bene prieš pus-tutinį metų turėjome šią temą linksmų pasiskaitymų. Vienam leidinių buvo toks V. Rasteno straipsnis, kur jis bandė hipotezškai pasvarstyti, kaip būtų galima grįžti į privačios nuosavybės sistemą, Lietuvai nusikračius sovietinės okupacijos. Straipsnis atrodė lyg paskubomis parašytas, tokiu klausimui per paviršutiniškas, lyg nutrukęs, problema tik prabėgomis palietė. Bet jame buvo išsirta, jog tam tikrais atvejais galbūt nebėsią galima turiniuose santykiuose atrinkti senųjų nuosavybės teisių ir gal reikšią žemę ar kitus nusavintus turtus kuri laiką palaikyti valstybės globoj ir paskui vienai ar kitaip nusi-statyta tvarka bei sąlygomis skirstyti privačios nuosavybės iš naujo, nebesistengiant griežtai atstatyti visų senųjų nuosavybės teisių.

Žinau, kas atsitiko? Tautininkų tarpe pasigirdo truputis neviešo murmėjimo, kam Rastenis jiems sarmata daro taip nušne-kedamas, bet viešai ir trankų triukšmą sukėlė tai kairė — NAUJIENOS, KELEIVIS, ir, jei neklustu, bene prisidėjo šiek tiek ir DARBAS (dar senoviškas).

Dabar DARBAS protestuoja prieš ELTĄ, kam ji "mus tebe-maitina primityviais komentari-s". O ELTĄ leidžia gi Vliko Vykdomoji Taryba, kurios viršūnėje yra J. Glemža, nežinau kiek socializmo turįs savo nusi-statymo, bet tikrai turįs so-cialdemokratų partijos bent sim-bolinį bilietą savo "kišenėje".

Išdidžiai (o pats DARBAS to-kiu atveju tikriausiai sakytų — arogantiškai) pasiskelbęs išei-nas "už lietuviško ghetto išei-vijoje ribų", DARBAS "be atsi-prašymų" skelbia — manai, ką nepaprasta? Ne, tik "ištraukas ir nuotraukas iš... J. Jurginio ir V. Mikučiano propagandinės knygos VILNIUS".

Vienas vilnietis man šią kny-gelę atsiuntė prieš apie pusant-rų metų, dar beveik "neišdžiūvu-sią". Godžiai skaičiau. Ir nusivyliau: pirma viskas buvo labai blogai, dabar viskas bėgalo puiku! Arba tikėk, plok katutes ir

trauk kepurę nuo galvos prieš tėvo Stalino kapą ir prieš motiną partiją už tokį neregėtą Lietuvos sostinės praturtinimą ir išdaili-nimą (o neįtariu, kad autoriai meluoja, tik jie rodo vieną me-dalio pusę ir tą pačią spalvotais prožektoriais apšviestą), arba, jei abejoji, tai lieki toks pat nežinelis, koks buvęs.

Anot paties DARBO, "Tėvynės veidas iš komunistinės spau-dos skilčių — nepilnas ir suklas-totas, bet ir tremties propagan-dos veidrodyje — kreivas". Tai pasakyk dabar man: jeigu tik imsi ir sudėsi du to paties daly-ko atvaizdus, abu kreivus arba suklas-totus, — ar iš to išeis tik-ras atvaizdas?

Šitos "pasakėčios moralė" štai kokia. Tavo radinys — tai yra, mūsų visuomenės "radikaloji kairė", susitelkusi į DDT ir tuo tarpu pasireiškianti gana žymiu DARBO žurnalo tradicinio veido pakeitimu — manęs dar neįtiki-na, kad tai apstulbinantis radi-kalaus progreso pavyzdys, į kurį belieka skristi, kaip peteliškėms į žvakę.

Arba, — čia gal kartais net ir susitarsim? — sektinas yra tik energingo vėrželio ir į aukštę-nį intelektualinį lygį stiepiamosi pa-vyzdys, bet nebūtinai sektina to-jį vėrželio kryptis, nebūtinai pamėgdžiotinas toks neva "radi-kalaus humanizmo" arba "social-linio progresyvo" turinys, kur-is tuo tarpu pasižymi daugiau-sia tik sarkastiškos, trankios žo-džiais žaizduojančios paniekos emisija. Aiškumo sumetimais, išrašau čia tik vieną to "radika-lumo" pavyzdinį perlą (iš J. Kiz-nio santariečiams skirtos apibū-dinimo. DARBO š. m. 2 nr., 2 nsl.): "Kreivos tolerancijos pra-sientose lūrose aiškiai kvėsoja diskriminatoriaus kietos iltys" (!!!).

D E M E S I O ' GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiuočia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietu-vą ir visas Rusijos sritis, apmo-kant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jei-gu persiuočiameji daiktai telpa dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kar-tu su rūbai siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit sav. brangių siun-tinių į neišskias, iūlančias tar-pininkauti rankas.

Globe Parcel Service Inc. siun-čia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilninių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios pre-kės parduodamos siuntėjams sa-vikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0826

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietu-viai.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
KINGSBURY COAL COMPANY
SEE US OR CALL US WE CARRY THE FINEST IN COAL
WE GIVE EAGLE STAMPS
1635 EAST 39th ST. CE 1-0200



Neo-Lithuania sukakties
minėjimo tvarka

Korporacijos Neo-Lithuania 36 metų sukakties minėjimas įvyks sekančia tvarka:

Spalio 25 d. šeštadienį, 7 val. vakare iškilmingas aktas La Vera Supper Club salėje, Chardon Rd., kurio metu kalbės iš New Yorko Korp. Neo-Lithuania pir-mininkas kol. Povilas Ališauskas.

Sekmadienį, spalio 26 d., 10 val. ryto pamaldos už žuvusius korporacijos narius šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Tuo po pamaldų vyksta į mauzoliejų pagerbti Garbės Na-rio a. a. Antano Smetonos.

Dr. S. Biežis ir ponis,

atvykę dalyvauti į Čiurlionio na-mų atidarymo iškilmes, apžiūrė-jo naujai įsigytus Vilties Drau-gijos namus, ten vykdomus spau-stuvės pritaikymo darbus ir nau-jai atvežtas mašinas. Su Dirvos redaktoriu aptarė eilę rūpimų klausimų ir pasižadėjo Dirvoje aktyviai bendradarbiauti įvedant pastovų sveikatos skyrių.

Akademikai skautai

lapkričio 8 d. lietuvių salėje ren-gia nuotaikingą rudens vakarą. Programai atlikti pakviestas Ha-miltono liet. dramos mėgėjų drau-gijos namas, ten vykdomus spau-stuvės pritaikymo darbus ir nau-jai atvežtas mašinas. Su Dirvos redaktoriu aptarė eilę rūpimų klausimų ir pasižadėjo Dirvoje aktyviai bendradarbiauti įvedant pastovų sveikatos skyrių.

Bilietai gaunami spaudos kios-ke (po šv. Jurgio bažnyčia) arba paskambinus telef. HE 1-7564. Kainos — \$2.00, \$1.50 ir \$1.00. Pravartu juos iš anksto įsigyti, nes visos vietos numeruotos.

Nusipirkit vynuogių

Neurų ūkyje. Reikia patiems nu-siskinti.

RFD 1
Brunswick, Ohio

Reikalinga vyresnio amžiaus
moteris

vaiko priežiūrai. Duodamas kam-barys ir maistas. Dėl kitų sąly-gų tartis —

PO 1-7364

Išnuomojamas butas

apačioj, 5 kambarių. Netoli šv. Jurgio parapijos bažnyčios. Šaukti HE 1-0542.

NELAIMĖ IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikė-tai. Todėl tu turi užsitikrinti, kad TAVO šeima būtų apsaugo-ta pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų liginės, medicini, operacinių ir nedar-bingumo pajamų draudimą žemo-mis kainomis!

Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
Tel. SK 1-2183

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas dar-bas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

VISI CLEVELANDIEČIAI KVIČIAM I DAINOS PUOTĄ!!!

Sol. VACL. VERIKAIČIO ir
JO KVARTETO
KONCERTAS

IVYKS 1958 M. SPALIO 25 D. 7 VAL.
SLOVENŲ SALEJE.

PO KONCERTO ŠOKIAI IR VAISĖS.

BILJETAI PO \$2.00 IR \$1.50 GAUNAMI SPAUDOS
KIOSKE IR PAS PLATINTOJUS.

Rengia Clevelando Stud. At-kų D-vė

DVIEJŲ ŠEIMŲ NAMAS

I šiaurę nuo Superior. Po 4 k. butas. Gaso šildymas. Garažas. Gerai išlaikytas. Tik \$11,200.

Beackland Realty

767 E. 185 IV 1-1012

Išnuomojami butai

4 k. butas už \$60.00 ir 5 k. bu-tas už \$65.00. Naujas gaso pe-čius, šiltas vanduo ir kita. 626 E. 117 St. Šaukti MU 1-7240 arba EV 2-7063.

GERAS PIRKINYS

Pamatyk šį namą ir pasiūlyk mums kainą!

Mažas įmokėjimas

6 kambarių namas ir garažas. 1 kambarys 3 aukšte. Pigiai įka-notas skubiam pardavimui. Sekmadienį atdaras 12-4 v. p. p.

LESLIE REALTY CO.

BELA GREENFELD
698 Eddy Road
MA 1-6255 LI 1-5100



GERESNIŲ Namų Statytojai
pasirenka MONCRIEF
ŠILDYMA ir ORO VENTILIACIJA

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpi-ninkaujam namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namus įsigysi — niekad nesigailėsi!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vynų, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atspausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvieti-mus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 do-lerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame konti-nente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELEDA

Išaina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

J. P. MULL-MULIOLIS
Seniausia lietuviška namų
pirkimo-pardavimo agentūra
Clevelande
6606 Superior

Šv. Jurgio parapijoje

Erdvus, gerame stovyje 9 kamb. namas ant Superior Ave., 2 vonios, 2 virtuvės, 2 garažai. Tinka med. gydytojui, advokatui ir kitokiai prekybai. \$14,000.

1 šeimos, 5 kamb., garažas, ge-rai užlaikytas. \$8,400.

2 šeimų Dibble Ave. \$14,700.

Eddy Rd. — St. Clair

2 šeimų 4-5, garažai, gerame stovyje, prašo \$14,700. Naudoki-tės proga — paskola iš 5%.

Lyndhurst

1 šeimos, 4 kamb. žemai, 1 di-delis viršų, gražus sklypas 50x 150, namas šildomas gasu — karštu vandeniu. Prašo \$17,500. Netoli Mayfield Rd., 1596 Com-modore Rd. Galima apžiūrėti sek-madienį, spalio 19, nuo 1-5 p. p. Puikus pirkinys nedidelei šeimai.

Bratenahl

Mūrinis 9 kamb. namas, pri-statyti garažai, gražus sklypas 216' ilgumo, netoli geros mokyk-lės. Puikus susisiekimas su mies-to centru. \$24,000. Savininkas pasirošęs išvykti, žada parduoti už mažesnę kainą. Galima apžiū-rėti šeštadienį spalio 18, nuo 2-6 po pietų.

Bendradarbis
Algimantas Dailidė
UT 1-2345 HE 1-8516

PARDUODAMAS NAMAS

Eddy Rd. rajone. Dviejų šeimų, 5-5, geram stov. Parduoda sa-vininkas. 12712 Iowa Ave.

Skambinti LI 1-5183

prieš pietus ir po 3:30 val. p. p.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1958 m.

Lapkričio 29 d., lietuvių salėj, koncertas ir šokiai. Rengia San-taros filisteriai.

1959 m.

Gegužės 2 d., Slovenian Audi-torium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

PARDUODAMI NAMAI

Grovewood Ave. dviejų šeimų 5x5, du garažai, gaso pečiai, gra-zus, didelis sklypas. Prašo \$21,000.

Lucknow Ave. iš E. 156 St. 7 kamb. colonial, garažas, gaso pe-čius. Prašo \$14,900.

Lancelot Ave. iš 8 kamb. colo-nial, garažas, gaso pečius, gra-zus sklypas. Prašo \$12,500.

Beverly Hills šeši nauji pačio Kovac statyti bungalow ir col-onial nuo \$20,000 iki \$30,000.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty

960 E. 185 St.
KE 1-5030

PARDUODAMAS
DABARTINIS DIRVOS
NAMAS,

tinkas atidaryti kokiai nors dirb-tuvei ar krautuvei. Ypač tinka vyresniai amžiaus šeimai, kuri nori tame pačiame name gyventi ir turėti savo įmonę ar prekybą.

Viršų yra 6 didelių kambarių butas. Taip pat, šalia krautuvės, pirmame aukšte, lengvai galima įrengti nedidelį, dviejų kamba-rių butą. Lygiai ir antram aukš-te lengva perskirti į du pelnin-gus butus.

Šaukit Dirvą telefonu HE 1-6344.

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON
3 1/2%
ACCOUNTS INSURED TO \$10,000
HOME AND REMODELING LOANS
CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreip-kitės į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvai-riuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvėdęs garsiausias. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo vandenė. Visą laiką veikia televizijos apa-ratas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamutojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue

936 East 185 St.

EN 1-1763

KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderso 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIUNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

DARBYMETĖ DIDELĖ, BET DARBININKŲ MAŽA

22 chicagiečiai pasiryžę didelei kovai

Nieko nėra lengvesnio, kaip snūduriuoti ir pro miego akis retkarčiais žvilgtelėti ir stebėti žmonių visuomeninę veiklą. O paskiau, gerai išsimiegojus, drebėti keletą žodžių, taip pavėjui, jog nei protui išmintinga, nei ir tam liežuviui tinkama. Žodžiu, spiauni į viską ir miegi. Ir šilta ir gera, o svarbiausia, kad kišenei sveika.

Bet, nežiūrint į šią didžiulę miegalių armiją, milžinai stoja darban. Ir jų dėka, lietuviškas gyvenimas gyvas ir nuveikiami dideli darbai. O kai rūsia diena išvirsta vienas iš tų didžiųjų stulpų, žiūrėk, gyva Kudirkos dvasia vietoje jų naują pastatą. Juk milžinai ir Balfa sukurė, išaugino, išplėtė jo veiklą ir padarė milžiniškus darbus. Tat ar neverta mums ir juo didžiuti.

Ir kai man šią vasarą teko dalyvauti Balfa Chicagos apskrities valdybos ir jos veikėjų pasitarime, kai pamačiau ir sužinojau kokius didelius darbus ši lietuviška organizacija nuveikė ir dar mano nuveikti, pradėjau darytis ir ieškoti žmonių, kas visa tai galėjo padaryti.

Dairaus ir žiūri į tų žmonių veidus. Vieni matyti, kiti ne. Jie kuklūs ir daro pranešimus, duoda ataskaitą iš savo veiklos.

Kalba kun. Stašas Santaras. Chicago duoda Balfui apie 15-26,000 dolerių per metus, — sako jis.

Kalba kun. Lionginas Jankevičius. Tai žmogaus energija. Sluostau ašarą ir sakau sau vienas: eisiu dabar ir aš jūsų pramintais keliais.

Praėjusį šeštadienį vėl įvyko Balfa Chicagos apskrities valdybos posėdis, kuriame dalyvavo tie 22 darbininkai ir keli žurnalistai. Apskr. pirmininkui kun. Stasiui Santarui dėl tiesioginių pareigų pasivėlavus į susirinkimą, jį labai gražiai pravedė Kostas Bružas. Tai vienas iš kertinių akmenų, ant kurio laikosi Chicagos Balfas. Graži sumanymų pateikė Ignas Daukus. Kuklus, amžinai besišypsas, ūgiu išsitiesęs. Visas jo laisvalaikis paaukotas Balfui. Dirba, lvg Balfas būtų jo. Tai kitas kertinis akmuo.

Todėl tie du vyrai — Kostas Bružas ir Ignas Daukus išrinkti atstovauti Chicago būsimame Balfio seime.

Stiprus Balfa Chicagos mūrai, kad jį palaiko ir Stankus, Morkūnienė, Kuzikauskas, Sereičikas, Kerulis, Bernotas, Petrauskas, Kriščiūnienė ir visi kiti tie 22 darbininkai.

Arba va Lekečiškas. Juk jis be jokio atlyginimo dirba didelį darbą, eidamas reikalų vedėjo pareigas. Ar tai ne pasižventėlis žmogus, ar tai ne pavyzdis.

Chicago, sako, turinti, per 100,000 lietuvių. Sakykime, veiklūs 50,000. Žiūrėkite, jei mes visi suneshtumėm per metus po vieną plytelę, po vieną doleriuką ir sudėtumėm 50,000 dolerių, kiek mes daug padėtumėm vargstančiam broliui lietuviui.

Posėdyje buvo svarstyti ir Balfa rengiamo koncerto reikalai. Jis įvyks gruodžio 6 d. 7:30 val. vakare Marijos Aukštesniosios Mokyklos rūmuose. Programą išpildys Toronto "Varpo" choras.

Varpo choras yra mūsų lietuvių pasididžiavimas ir aukšto meninio lygio, tad negalima pra-

leisti progos, neišgirdus jo koncerto.

Posėdyje buvo išrinkti ir pasiūlyti valdybai tartis dėl sutikimo būti renkama kandidatais į direktorių tarybą šie asmenys: Stankus, Daukus, Morkūnienė, Bružas, Kuzikauskas, Kerulis, Kasniūnas, Daunys. Apskrities valdyba, iš tų pasiūlytų asmenų susitarus su 3, kurie Balfa seimo metu ir bus pasiūlyti kandidatais į direktorius. Vyt. Kas.

TORONTO

Spalio 12 d. Prisikėlimo partijos salėje įvyko Vilniaus dienos minėjimas. Taręs trumpą įžanginį žodį, minėjimą pradėjo J. Baronas. Atsistojimu pagerbtas seniai miręs popiežius Pijus XII ir žuvę kovoje už tėvynę ir Vilnių.

Po šių ceremonijų buvo pakviestas Lietuvos Konsulas Kanadoje min. V. Gylys tarti žodį. Jo kalbą spausdiname atskirai.

Idomią paskaitą apie Vilnių ir jo reikšmę mūsų tautai skaitė vilnietė žurnalistė Salomėja Narkeliūnaitė. Prelegentė, kuri praėjusią vasarą aplankė Suvalkų trikampio lietuvių ir neperitoliausiai buvo priartėjusi prie stipriai rusų saugomo Lietuvos pasienio, nuoširdžiai perduodama savo patirtus išpūdžius, sukelė klausytojuose didelio susidomėjimo.

Pirmininkaujantis padėkojęs prelegentei už idomią paskaitą, ėia pat pristatė PLB Valdybos pirmininką J. Matulionį tarti žodį.

Po 5 minučių pertraukos sol. V. Zemelytė ir sol. V. Verikaitis, įsiterpiančią pertrauką aktorė E. Dauguvietyte su deklamaci-

jom, atliko meninę programą. Solistams akomponavo muz. St. Gailevičius.

Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Publika nenoriai skirstėsi, lūkuravo norėdami ką tai daugiau išgirsti, sužinoti apie gyvenimą lietuvių pasilikusių savo tėvynėje. Staigiai pasipylė visa eilė paklausimų, į kuriuos mieliai atsakinėjo S. Narkeliūnaitė.

SKAUTAI

• Stud. skautų-čių šalpos fondo idėja gimė 1949 m. vas. 18-20 d. Scheinfeldo suvažiavime, Vokietijoje. Tada stengtasi pagelbėti sergantiems ASS nariams.

ASS suvažiavime 1951 m. rugpiučio 18-19 d. Clevelande nutarta šalpos ir tarpusavio pagalbos darbą išplėsti. Netrukus įsteigtas Lietuvių Akad. Skautų Dr. Vydūno Vardo Šalpos Fondas. Tada Detmole tebegyvenęs Dr. Vydūnas mieliai sutiko, kad fondas būtų pavadintas jo vardu ir palinkėjo sėkmės jo veikloje.

Fondo tikslas remti aukštųjų mokslus einantį jaunimą, teikiant jam stipendijas, paskolas, pašalpas ir kt. materialinę pagalbą, leidžiant jų mokslines studijas, kad tokiu būdu paruošus Nepriklausomai Lietuvai įvairių sričių specialistus.

• Brolijos Vyriausiasis Skautininkas spalio 1 d. patvirtino laikinam naudojimui LSB Uniformos Nuostatus (vienų metų laikotarpiui). Vadovai prašomi visas savo pastabas pateikti VS Pavadojuočiui v. s. A. Matoniui. Medžiaga suderinus, nuostatai bus pateikti LSS Tarybos Pirmajai patvirtinti. Nuostatuose yra 6 svarbesni skyriai. I — Bendrybės, aptaria iš viso uniformos reikšmę ir dėvėjimą. II — Uniformos bendros dalys, paliečia garbės ženklus, metines žvaigžduotes, taut. juosteles, stov. ženklus ir pn. Tolimesni skyriai aptaria detalai Brolijos šakų uni-



Libano sostinėje Beirute vaizdai vis tie patys.

TURĖJOME IR TOKIŲ SEIMO NARIŲ...

Apie Jeronimo Plečkaičio veiklą

Gen. štabo pulk. P. ŽILYS

Komunistų literatūra ir jos platintojai

Paskutiniuoju laiku, Naujienose buvo paminėtas Jeronimas Plečkaitis, kaip lietuviško režimo kankinys. Skaitau savo teisę ir pareigą supažindinti skaitytoją kas gi buvo tas Jeronimas Plečkaitis.

1922 m. lapkričio pradžioje 2-sis ulanų pulkas, kuriame aš tada tarnavau, buvo iš Kauno perkeltas į Vilkauską.

Sunku ir gaila buvo apiešti laikinąją sostinę — Kauną, bet susitvarkymas naujoje (Vilkauskio) stovykloje ir intensyvus kasdieninis darbas, buvo geriausi vaistai.

Laikas bėgo nors monotoniškai, bet gana greitai.

formas: III — Vilkių uniforma, IV — Skautų uniforma, V — Oro skautų uniforma, VI — Skautų vyčių uniforma. Paskutinis skyrius skiriamas vadams — IV — Skautininkų uniforma. Visas Brolijos narių aprūpinimas uniformomis ženklaais pagrįstas ir vykdomas per LSB Tiekimo Skyrių.

Monotonišką Vilkauskio gyvenimą kartais sujudindavo savotiški skersvėjai, kuriuos mes labai retai jausdavome esant Kaune.

Artėjant pavasariui tie skersvėjai vis dažnėjo, stiprėjo. Aiškiai jautėsi, kad koks tai pašalinis gaivalas spraudžiasi į pulką.

To pražištingo gaivalo, buvo išmėtoma komunistinė literatūra, kurią po nakties rasdavome pulko rajone.

Atkreipus į tą reikalą didesnį dėmesį, buvo nustatyta, kad komunistinė literatūra pulko rajone randama po to, kai į Vilkauską atsilanko vienos Marijampolės gimnazijos mokiniai ir seimo narys J. Plečkaitis, o ypatinai po J. Plečkaičio pasivaikščiojimo vidurnaktyje pulko rajone.

Seimo narys J. Plečkaitis turėjo ūkį netoli pulko rajono, bet niekad nebuvo užėjęs į pulko štabą susipažinti su pulko vadovybe ir pulko gyvenimu.

Vieną rytą buvo rasta pulko rajone ypatingai daug primėtos komunistinės literatūros. Kadangi aš buvau pulko adjutantas, todėl tuojau pradėjau šį reikalą aiškinti. Iškvieistas pulko budė-

š. m. spalio mėn. 25 d., šeštadienį, 6:30 val. ryte, Nepaliaujamos Pagalbos Dievo Motinos bažnyčioje, 18322 Neff Rd., Cleveland 19, Ohio, bus laikomos gedulingos šv. Mišios už A. A. inžinieriaus ir dailininko ALEKSANDRO ZALNIERIČONO vėlę, mirusio š. m. balandžio mėn. 10 d. Valencioj — Venesueloj.

Artimieji, bičiuliai ir velionies ar jo vaikų kolegos, bendravę pabėgėlių stovykloje Memmingen'e, kviečiami dalyvauti.

Nuosirdžiai užjaučiantieji

V. V. Braziliai su šeimomis

tojas kar. A. P. pareiškė, kad nakties metu nieko pašalinių — civilių asmenų pulko rajone nematęs. Apie vidurnaktį tose vietose, kur rasta komunistinė literatūra, slankiojęs seimo narys J. Plečkaitis.

Užklaustas nakties patrulių viršininkas pakartojo tą patį, kaip pulko budėtojas.

Ši žinia greitai pasklido pulko karių tarpe ir sukėlė nepaprastai didelį nustebimą ir pasipiktinimą.

Sprendimas buvo labai paprastas, trumpas: užtikus tikrai narij J. Plečkaitį nakties metu vaikščiojant pulko rajone, jį su laikyti, užmaiti maistą ant galvos ir jį užrišti. Po to įkrestį į minkštą vietą 25 rykštes ir paleisti, kad pats J. Plečkaitis susirastų kelią į namus.

Pulko vadovybė, patirusi apie tokias karių (karininkų ir karavių) intencijas, labai susirūpino. Norėdama apsaugoti seimo nario neliačiamumą ir išvengti skandalo, ėmėsi tam tikrų atsargos ir apsaugos priemonių. Visas reikalas buvo aptartas, ir nustatytas veikimo planas.

Kelios savaitės praėjo visai ramiai. Jokios komunistinės literatūros pulko rajone nebuvo rasta. Neteko matyti Vilkauskio apylinkėje sukinėjantis iš Marijampolės moksleivių. Nesirodė nė J. Plečkaitis.

Vieną dieną sužinojome, kad seimo narys J. Plečkaitis atvyko į savo ūkį. Pasirėngė ir laukė.

Veltui. Praėjo kelios dienos, o J. Plečkaitis nė nepasirodė.

Pagaliau sužinojome, kad J. Plečkaitis į Vilkauską žygiuoja ir grįžta ne plentu pro pulką, o lauko keliais — paežeriais, kurie tais laikais buvo dar gerokai purvini.

Kylo įtarimas, kad seimo narys J. Plečkaitis žino apie pulko vadovybės ir karių planus, todėl ir klampioja per purvyną.

Greit paaiškėjo, kad J. Plečkaitis kavalerijos štabe turi gerą pažįstamą, net bendramintį, karo valdininką A. K. (vienas iš gen. Vitkausko švogerių). Tas jį ir apsvietė apie pulko karių nuotaikas.

Turiu pasakyti, kad nuo to laiko, kai J. Plečkaitis nustojo naktimis slankioti pulko rajone, neberasdavome pulko rajone ir komunistinės literatūros.

Darbininkų streikai ir jų organizatoriai

Vieną rytą pulko vadas atėjo į štabą labai susirūpinęs, ner-

vingas. Pradėjo apgailestauti, išmetinėti, esą nereikėjo prasidėti su tuo seimo nariu J. Plečkaičiu. Visi Vilkauskio aukštesnieji patarė gėdai patarę neužkabinti J. Plečkaičio, o mes esą nepaklausėm gero patarimo ir dabar įklimpome į naują bėdą.

Pas apskrities viršininką ir teisėją esą J. Plečkaičio skundai, jog pulko kariai terorizuoja darbininkus. Viename dvare buvo sustreikavę darbininkai ir tą streiką likvidavę pulko kariai.

Ivykį aiškinant buvo nustatyta, kad viename ūkyje tikrai buvo sustreikavę darbininkai. Streiko metu pro tą ūkį, vykdydamas pratimus, prajojo 4-tas eskadronas. Streikininkai, pamatę atjojant raitelius, išsigandę ir visi išėję į darbą.

Buvęs eskadrono vadas (mjr. A. Meisneris — brolis gyvenęs Vokietijoje) pasakojo, kad prajojant pro tą ūkį, buvo pastebėtas koks tai nepaprastas žmonių bėgiojimas. Iš karių niekas ir tą ūkį nebuvo užjojęs.

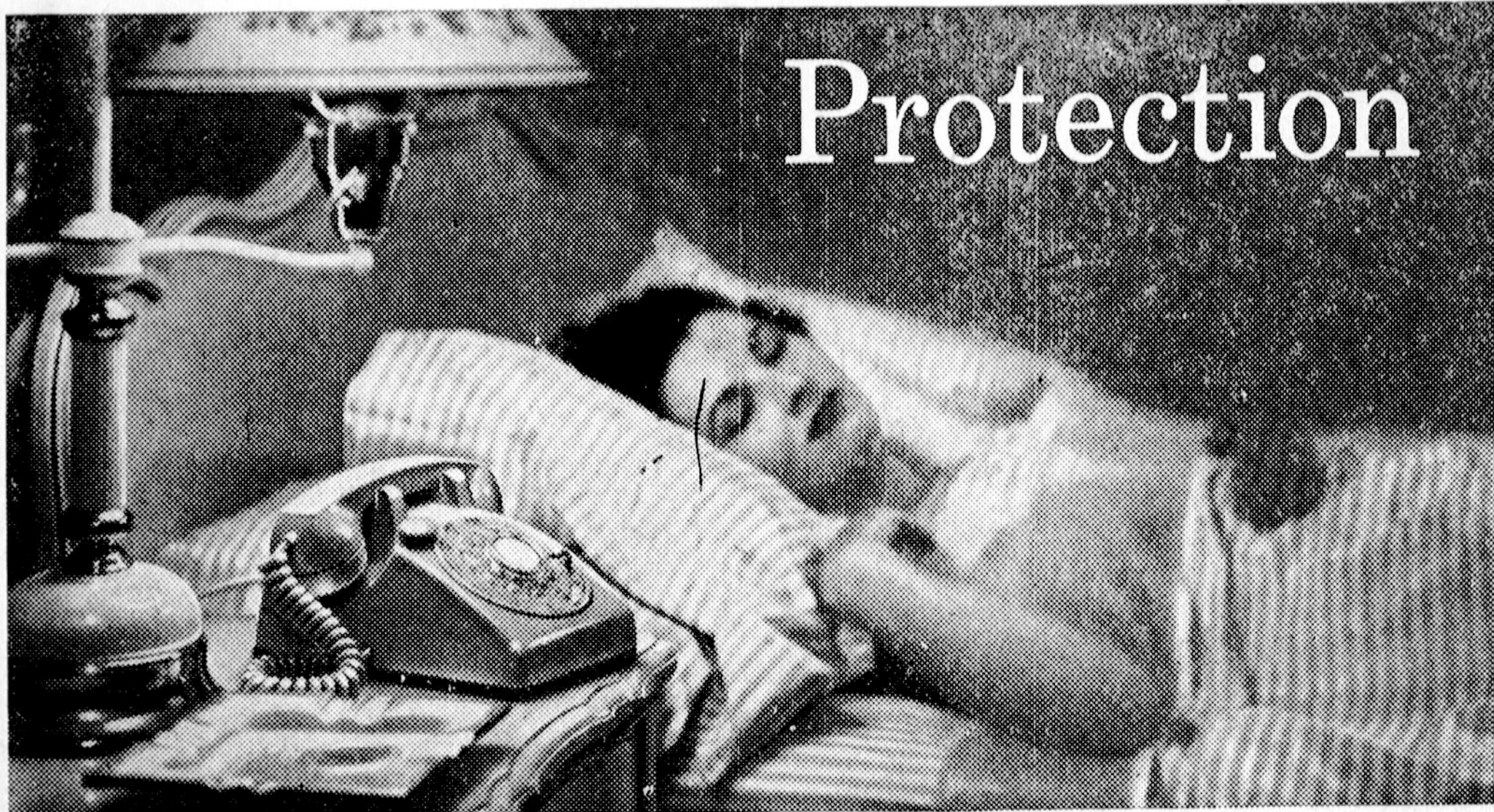
Reikalą išaiškinus apskrities viršininkas ir teisėjas turėjo skanaus juoko iš J. Plečkaičio skundo.

Po to ivykio, už kiek laiko į pulko štabą atvyko pora vyrų ir pareiškė norą pasikalbėti labai svarbiais reikalais. Jie prašė apsaugoti apylinkės darbininkus nuo seimo nario J. Plečkaičio ponaičių teroro. Esą, po didesnių apylinkės ūkių (ypač prieš šventadienius ir šventadieniais) vaikščioja J. Plečkaičio ponaičiai, daugiausia jo suorganizuoti moksleiviai, sako darbininkams įvairias komunistines prakalbas, kursto streikuoti, neklusyti ūkio šeimininkui, nebijoti policijos. Kas nesutinkas streikuoti, ar bendrai nemori paklusti tiems ponaičiams, grasina išmesti iš darbininkų tarpo ir primušti.

Apsaugoti darbininkus nuo J. Plečkaičio vedamo teroro esą labai lengva. Reikia padaryti taip, kaip padaryta su ano ūkio darbininkų streiku. Tegul tik pasirodo raiteliai ir viskas bus gerai.

Šis darbininkų prašymas buvo išpildytas, kiek aš prisimenu, bene 3 kartus. Kai tik raiteliai pasirodydavo streikuojančių ūkių apylinkėse, visi streikininkai tuojau išėdavo į darbą ir tuo streikas baigdavosi.

Po kelių bandymų, seimo narys J. Plečkaitis įsitikino, kad jo ruošiamiems streikams, darbininkai nepritaria, todėl nustojo ruošti streikus, bet pulkui daromos J. Plečkaičio provokacijos tuo nepasibaigė (Bus daugiau)



JI MIEGA SAUGIAI — UŽ 85c MĖNESIUI*
SU PRATĖSTU LOVOS TELEFONU

Daugiau ramumo, kada jūs turite pratęstą lovos telefoną ir jį lengvai ranka pasiekiat. Jūs miegat daug ramiau, kada jis čia pat. Jūs reikalui esant sutaupot daug žings-

nių... ir turite privatumą. Lovos telefonai spalvoti yra gražūs ir patogūs. Sauk Ohio Bell. Arba klausk vyrą su telefonų mašina.

OHIO BELL MA 2-9900

* Plus taxos ir įvedimas. Taip pat mėnesinis mokestis už naktinę šviesą. Tik kartinis mokėjimas už devynias dekoratines spalvas.

TURI 25 METUS PRAKTIKOS



Atgal
EMIL J.
MASGAY
CLERK OF COURTS

ENDORSED BY...

• The Citizens League
• Organized Labor
• Democratic Organization
• Many Civic and Fraternal Organizations

BALSUOK UŽ

X EMIL J. MASGAY

DEMOCRAT